JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1858 — WOENSDAG 6 JANUARIJ. — N°. 2.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java* . . . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50.
» » » » » *Nederland* . . . . . » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is **50** cent voor de Vijf regels.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één

BIJVOEGSEL.

EXTRACT *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den* 3*den Januarij* 1858. (No. 5)

(*Staatsblad no.* 1.)

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien van 1 October 1857 la. A en C no. 4/1121, met verwijzing tot den dezerzijdschen brief van 23 Junij 1857 no. 491/15 (besluit van dien dag no. 13) aanbiedende afschrift van 's Konings besluit van den 11den September 1857 no. 44;

Verzoekende de Minister, onder mededeeling dat daaraan door hem, voor zooveel Nederland aangaat, bij resolutie van 1 October 1857, uitvoering is gegeven, daartoe ook, voor zooveel Nederlandsch-Indië betreft, over te gaan;

Luidende het bovengenoemd Koninklijk besluit van 11 September 1857 no. 44, als volgt:

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Op de voordragt van Onzen Minister van Kolonien, dd. 8 September 1857 la. A en C no. 15.

Gezien den daarbij overgelegden brief van Onzen Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, dd. 23 Junij 1857 no. 491/15, en de bij dien brief gevoegde adviesen van het bestuur over het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië, dd. 28 April 1857 no. 171, van de directie van het militair weduwen- en weezenfonds in Nederlandsch-Indië, dd. 4 Mei 1857 no. 35, en van den Raad van Nederlandsch-Indië, dd. 2 Junij 1857 no. XXV;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1.

In te trekken het bepaalde:

a. bij art. 18, eerste gedeelte, bij art. 21 § *b* en bij art. 28 van het door den waarnemenden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, bij besluit van 5 October 1841 no. 1, krachtens Koninklijke magtiging, verleend blijkens cabinetsrescript van 6 Mei 1841 no. 11, gearresteerde reglement voor het weduwen- en weezenfonds van de officieren der landmagt in Nederlandsch-Indië (Indisch staatsblad 1841 no. 33;

b. bij art. 43, bij art. 44 § *b* en bij art. 50 van het door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, bij publicatie van 20 December 1854, krachtens de daartoe door Ons, blijkens cabinetsrescript van 23 Julij 1854 no. 43, verstrekte magtiging, vastgestelde reglement voor het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië (Indisch staatsblad 1854 no. 93);

Volgens welke bepalingen.

zij, die in het genot zijn van pensioen of onderstand uit de gemelde fondsen, verpligt zijn verblijf te houden in Nederland of in eene Nederlandsche bezitting;

het regt op pensioen of onderstand verloren gaat door buitenlandsch verblijf, zonder toestemming van den Minister van Kolonien of van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, over den tijd van dat verblijf, en

de pensioenen en onderstandsgelden uit het sub *a*, mitsgaders de pensioenen uit het sub *b* bedoelde fonds, welke, na bekomene toestemming van het Nederlandsche of Nederlandsch-Indische gouvernement, op vreemd grondgebied worden verteerd, onderworpen zijn aan eene korting van *een derde* gedeelte van hun bedrag.

Art. 2.

Te bepalen: dat artikel 1 van dit besluit, te rekenen van 1 October 1857, ook zal worden toegepast op hen, die vroeger vergunning hebben verkregen om de hun toegekende bedeeling uit eene der voormelde fondsen, onder korting van *een derde* gedeelte, buiten Nederland of eene Nederlandsche bezitting te verteren; zullende dezen alzoo, van het gemelde tijdstip af aan, terugtreden in het *volle* genot van pensioen of onderstand, hetzij zij *al* dan niet bij voortduring op vreemd grondgebied gevestigd blijven.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit.

Het Loo, *den* 11den September 1857.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Kolonien,
P. MIJER.

Accordeert met deszelfs origineel:
De fd. Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
(*get.*) L. W. C. KEUCHENIUS.
Voor eensluidend afschrift:
De fd. Secretaris-Generaal,
(*get.*) L. W. C. KEUCHENIUS.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;
Is goedgevonden en verstaan:
Van het vorenstaande aanteekening te houden.
Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Bij koninklijk besluit van den [illegible] November 1857 no. 47, zijn de na te noemen personen, [illegible] hebben onderscheiden bij de in 1853 en 1854 plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo, en ten vervolge van Z. M. besluit van den 21sten October 1854 no. 103, alsnog benoemd tot ridders der vierde klasse van de militaire Willems-orde:

de korporaal *D. de Vries* en de soldaat *J. Metz*, van het wapen der infanterie, en

de korporaals *E. Heijflom* en *W. J. ter Weele*, van het wapen der artillerie, allen van het leger in Oost-Indië.

Civiel Departement.

Goedgekeurd:

Dat door *H. C. Wilmans*, consul-generaal der vrije en Hanzeestad *Hamburg* te *Batavia*,

Is Benoemd:

Tot zijnen consulairen agent te Soerabaija, de heer *Wilhelm Friederick Mathieu*.

Benoemd:

Bij de Algemeene Rekenkamer.

Tot tweeden commies, de derde commies bij die kamer G. *J. Langeveldt van Hemert*.

Tot derden commies, de buitengewone derde commies bij die kamer *B. Douwes*.

Bij de Wees- en Boedelkamer te Macasser.

Tot president, de commies-boekhouder bij het sekwestraat van de weeskamer te Batavia *A. Broese van Groenou*.

Tot secretaris, tevens boekhouder, de ambtenaar op wachtgeld *N. Altheer*, laatst commies bij het bureau van inlandsche zaken in het gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden.

Schutterijen, enz.

Benoemd:

Bij de Schutterij te Samarang.

Tot officier van gezondheid der eerste klasse, de officier van gezondheid tweede klasse *J. Einthoven*.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de tweede luitenant-auditeur bij de christen schutterij te Padang Mr. *C. W. H. van Schelle*.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot militairen ambtenaar der eerste klasse en directeur van het groot militair hospitaal te Soerabaija, de militaire ambtenaar der tweede klasse, magazijnmeester van het afdeelings-kleedingmagazijn te Samarang, *G. Dumas*.

Bekendmaking.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Dingsdag den 12den Januarij aanstaande, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, *den 2den Januarij* 1858.
De Majoor Adjudant,
BERING LIESBERG.

(*Jav. C.* 2 *Jan.*)

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot commies-boekhouder bij het sequestraat van de weeskamer te Batavia, de eerste klerk bij die kamer *O. C. W. Hasselman*.

Tot lid bij de sub-commissie van onderwijs te Soerabaija, *R. van Noord Borski*, agent van de Javasche bank.

In dienst gesteld:

Bij 's lands burgerlijke openbare werken, de door Z. M. den Koning benoemde en onlangs uit Nederland aangekomen aspirant-ingenieur *F. Meppelink Buijs*, met bepaling, dat hij werkzaam zal zijn onder de bevelen van den chef der eerste waterstaats-afdeeling en verblijf houden te Batavia.

Weder in dienst gesteld:

Als opziger der eerste klasse bij 's lands burgerlijke openbare werken, de uit Nederland teruggekeerde opziger der eerste klasse *J. J. Carabain*, met bepaling, dat hij tijdelijk werkzaam zal zijn in de residentie *Bantam*, met aanwijzing van Serang tot zijne standplaats.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, het lid bij de sub-commissie van onderwijs te Soerabaija Mr. *P. J. Fik*.

Uit 's lands dienst, de benoemde ondermeester voor de gouvernements lagere school te Banjoemaas, *J. A. C. Darieux*.

Buiten werking gesteld:

Art. 2 van het besluit van 13 November 1856 no. 37, waarbij de ambtenaar der tweede klasse *R. P. van Hengelaar* is gesteld ter beschikking van den gouverneur van Sumatras-Westkust voor het binnenlandsch bestuur.

Militaire Departement.

Benoemd:

Bij de Directie der Genie.

Tot tweeden commies (militair ambtenaar der tweede klasse), de commies-expediteur bij die directie (militair ambtenaar der derde klasse) *J. S. H. Varenkamp*.

Tot commies-expediteur (militair ambtenaar der derde klasse), de adjudant-onderofficier, magazijnmeester bij het algemeen genie-magazijn te Samarang *F. O. Bare*.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan de kapiteins der infanterie *G. P. te Winkel*, *L. G. C. van Oijen* en *H. von Ziwet*, en aan den kapitein der artillerie *P. Schellenbach*.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie, instructeur bij de onderofficiersschool te Meester-Cornelis *J. W. Aufmorth*.

Marine Deparment.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de eerste commies bij de hoofdadministratie der marine *L. J. Th. Elinghuijsen*.

Op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de juragan van de gouvernements kruisboot no. 42 *J. H. Lufting*.

Eervol, uit 's lands dienst, de onderconstructeur bij de marine *W. F. van Ommeren*.

(*Jav. C.* 6 *Jan.*)

MOEDERLIEFDE. (*Vervolg*).

En zij herdacht de dagen toen haar moeder, door haar vroegen weduwstaat in verminderde omstandigheden geraakt, door de rijke neven en nichten met den nek werd aangezien. Van hoogst deftige afkomst, had de brave vrouw, wier portret haar zacht en vriendelijk wezen zoo treffend vertegenwoordigde in haren huisselijken kring, hare kinderen met groote moeite en door veel ontbering eene goede opvoeding gegeven. Maar had moeder haar fatsoen voor de wereld ook niet bewaard, zij zouden 't er nooit zoo boven opgehaald hebben.

Hoe de herinnering aan de kleine vernederingen van de dagen harer jeugd de levendige, prikkelbare vrouw zelfs nu nog verbitterde! Hoe zij hare neiging tot eer en aanzien aankweekte! Hoe 't haar een streelende voldoening scheen, zich eens door standverheffing op hen te wreken!

Henriëttes huwelijk met een gegoed koopman in de Amstelstad, evenzeer van deftige familie als zij, had haar eerzucht door aanvankelijke voldoening bevorderd. Wij zouden echter onbillijk zijn, indien wij verzwegen, dat niets anders dan hartelijke opregte genegenheid voor van Ingen hare keuze had bestuurd. Wel achtte zij zich bovenmate gelukkig, door de fortuin van haar echtgenoot in staat te zijn, het lot harer moeder te kunnen verzachten; en voorzeker, wie van de liefdevolle zorgen mogt getuigen zijn, waarmede zij deze de vroegere opofferingen vergoedde, zou hare zucht naar wereldsche goederen, door zulk een goed gebruik geregtvaardigd, niet veroordeelen. Niet lang mogt Henriëtte zich in dien zoeten pligt verheugen, want, kort na de geboorte van haar tweede kind, Oma's peetkindje. Louise, stierf de goede vrouw, en de volheid der liefde, die in Henriëtte leefde, stortte zij, geheiligd door de herinnering aan de doode, sedert te krachtiger en met de hartstogtelijkheid haar eigen, over gade en kinderen uit, in en vóór wie zij leefde. Geen wonder echter, dat deze geliefde panden hare eerzucht, hare gehechtheid aan fortuin en aanzien prikkelden. Ware zij kinderloos of eenzaam op de wereld gebleven, die zucht zou gesluimerd hebben, maar omgeven door die lieve kleinen, wier aanblik alleen de kracht harer liefde opriep tot beschermende verpleging en teedere zorgen; omgeven door betrekkingen, haar dierbaarder dan 't eigen leven, bragt zij op hen over wat waarde had voor haar zelf, wenschte zij voor hen, wat zij voor zich zelve begeerde. Zoo vereenzelvigde zich hare eerzucht met hare moederliefde, als het onkruid tusschen de tarwe.

Het karakter van haar echtgenoot baarde in deze niet zelden teleurstelling; immers waar zij medewerking verwachtte, vond zij bij hem maar al te veel tegenkanting! Een vijand van alle uiterlijke grootheid, en in rijkdom of eer weinig bekoorlijkheid vindende, tevreden met zijn bescheiden deel, beteugelde hij hierdoor aanvankelijk de eerzucht zijner gade; doch Henriëtte kon er zoo aardig over praten, dat zij maar al te spoedig hem tot hare plannen over haalde, en zijne overtuiging won door de innig zorgende liefde voor gade en kinderen, die in al hare wenschen den boventoon voerde. Zeker, menig vaster karakter zou zich hebben laten overreden.

In opgeruimde stemming, die zich in vriendelijken glans op haar gelaat afteekende, verbeidde zij, na het vertrek van oom van Ingen, de tehuiskomst van haren Eduard.

ADVERTENTIEN.

De directeur van financien brengt ter kennis van belanghebbenden, dat gedurende de maand Januarij [illegible] bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija [illegible] kunnen worden de, op den [illegible] vervallende coupons van de 4½ pCt. obligatien, [illegible] van den hiervoren gestelden termijn, [illegible] bedoelde coupons, zonder [illegible] liquidatie, [illegible] geschieden.

Postkantoor.

Landmail van Januarij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert, dat de 1ste maillastoomer in Januarij den 12den zullende vertrekken, de brieven en pakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 11den Januarij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton, en Riouw.

Vendukantoor.

Debiteuren aan het vendu-departement alhier, over de maand September jl., worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk vóór ultimo dezer ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

Blaauwe Vlag.

Bij het weder invallen der westmoesson, maakt de resident van Batavia bekend, dat het hijschen eener *blaauwe vlag* van den uitkijk alhier, aan den voortop van het ter reede alhier liggende wachtschip, zoomede op het paleis te Weltevreden en het gebouw van de Societeit de Harmonie, bij voortduring tot teeken zal strekken, dat het havenkanaal, ten gevolge van zware branding aan het havenhoofd, niet zonder gevaar, in- of uit te varen is.

Gezagvoerders van schepen worden, in het belang der aan hunne zorgen toevertrouwde equipages, in het bijzonder indachtig gemaakt aan hunne verpligting tot het uitvaardigen van de noodige bevelen aan hunne scheeps-officieren en onderhoorigen, om, zoo lang de *blaauwe vlag* waait, geene sloepen van boord naar den wal en omgekeerd uit te zenden; terwijl in het algemeen een ieder dien zulks mogt aangaan, wordt aangemaand, om zich deswege deze waarschuwing ten nutte te maken.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van den 2den Januarij worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Batavia, van den chinees *Tan Ketjoan.*

Door het Collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen de chinezen *Tan Kenggiok* en *Goeij Tjeng.*

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Soerabaija, van wijlen *F. G. Ruijter.*

Door den beheerder der nalatenschap te Ternate, van *C. S. George* weduwe van *van Quesebruggen.*

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. G. H. J. de Voer en familie. — Mevr. de wed. *Rappard.* — *J. van Ophuisen.* — *J. de Viennes.* — *J. P. C. Ruhffs Sr.* en *familie* — *E. de Waal.* — *G. L. d'Abo en familie.*

Advertentien.

Getrouwd:

J. W. P. RASENS

met

M. H. VAN SOMEREN BRAND.

SALATIGA, *den 15den December* 1857.

Algemeene kennisgeving. (43)

Bevallen van een ZOON, de geliefde echtgenoote van J. W. C. KERN.

Kapt. der Infanterie.

BATAVIA, 28 *December* 1857. (15)

Bevallen van eene DOCHTER, *P. E. van Kesteren, de Sisó.*

SALEIJER, 14 *November* 1857. (50)

Heden overleed ons DOCHTERJE *Josina Cornelia Arnolda*, oud 5 *jaren*.

(49) J. C. RAPPARD.

G. N. RAPPARD,

Tromp.

MR. CORNELIS, 30 *Dec.* 1857.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een zacht en geduldig lijden van omstreeks acht maanden, onze veel geliefde pupille, Mejufvrouw *Johanna Willemina Puijt*, in den ouderdom van 19 jaren.

SOERABAIJA, J. F. C. HOFFMAN.

26 *December* 1857. H. W. HOFFMAN,

(33) *Naninga.*

Op den 1sten Julij 1857, aan boord van het schip *N[illegible]*, op ongeveer 20" N. Breedte, werd mij mijne [illegible] echtgenoot *[illegible] van der H[illegible]*, ten gevolge eener [illegible] ontzwinging koorts, door den dood ontrukt, [illegible] na de vroegtijdige verlossing van eene doode dochter op den 15den Junij te voren.

De vijf nagelatene kinderen, voor welke zij evenzeer eene teedere moeder was als voor mij eene trouwe liefdevolle levensgezellin, zijn meerendeels nog te jong, om met mij, ons onherstelbaar verlies te beseffen.

A. C. VAN MAARSEVEEN.

GRONINGEN, 31 *October* 1857.

Eenige kennisgeving. (18)

In den jare 1800 zeven en vijftig den vierentwintigsten December, ten verzoeke van Mr. *Charles Jean François Mirandolle* Advocaat en Procureur bij den Raad van Justitie te Samarang, agerende voor *Pieter Henry Meijer Timmerman Thijssen*, landhuurder wonende te Tempel, residentie Djocdjocarta, in zijne hoedanigheid van bij dispositie van den Raad van Justitie te Samarang dd. 23 Mei 1855 benoemd voogd van *Pieter Constantijn August Bol* ten deze woonplaats stellende ten kantore van genoemden Procureur in de Hogendorpstroomstraat te Samarang No. 353, en uit kracht van het verlof door den Raad van Justitie te Samarang bij dispositie van den 12 December 1857 op het daartoe door den Eischer gedaan verzoek verleend,

Heb ik *Abraham Pijl*, deurwaarder bij den Raad van Justitie te Samarang en aldaar woonachtig,

ten eersten male,

GEDAGVAARD,

Pieter Andreas Bol, van beroep landhuurder en *Maria Elisabeth Bol*, zonder beroep, beiden laatst gewoond hebbende te Djocdjocarta, doch thans afwezig, gevolgelijk mijn exploit doende bij aanplakking aan de voorname deur der vergaderzaal van den Raad van Justitie te Samarang, terwijl een tweede afschrift van dit exploit aan den ingang van het kantoor te Djocdjocarta zal worden aangeplakt, alsmede door overgifte van een afschrift van dit exploit, aan het openbaar Ministerie van gemelden Raad, die het oorspronkelijk exploit met gezien heeft geteekend, en voorts nog bij plaatsing dezer dagvaarding in de Javasche Courant en de Java-Bode, zijnde de daartoe aangewezen Nieuws-papieren; Om na verloop van drie maanden zijnde op Woensdag den Tienden Maart 1800 acht en vijftig des voormiddags ten Negen ure te verschijnen ter openbare teregzitting van den Raad van Justitie te Samarang, gehouden wordende in het daartoe bestemde lokaal binnen dezelve stad

Ten einde:

Aangezien de Gedaagden, vroeger naar Europa vertrokken, op den 26 November 1854 zich aan boord van het Nederlandsch Barkschip Hendrika hebben ingescheept, om naar Java terug te keeren;

Aangezien gemeld schip op den 4 December 1854 op de Nederlandsche kusten geheel is verongelukt, zonder dat voor zoover nog bekend is, iemand der passagiers of der Equipagie gered is;

Aangezien er sedert dien tijd geene tijding van het in leven zijn der gedaagden is ingekomen;

Aangezien er derhalve na dien tijd meer dan 3 jaren verloopen zijn;

Aangezien de pupil van den Eischer als eenige erfgenaam van de gedaagden belang heeft, dat bij vonnis van den Raad voornoemd worde verklaard dat er regtsvermoeden van het overlijden der gedaagden bestaat, en wel sedert den 4 December 1854;

Mitsdien aan gemelden Raad, hetzij in persoon het zij door iemand van hunnent wege van hun aanwezen te doen blijken, onder aanzegging dat, ingeval noch de gedaagden, noch iemand van hunnent wege op deze dagvaarding mogt opkomen en alzoo niet behoorlijk van hun aanwezen mogt blijken, door den Eischer zal worden verleend acte, en tevens verlof tot het doen eener tweede dergelijke dagvaarding.

En heb ik deurwaarder, Exploit doende, afschrift gelaten als boven.

(w. g.) Am. PIJL, *D.*

(34) voor copij conform.

MIRANDOLLE.

Gezien en afschrift overgenomen.

SAMARANG, 12 *December* 1857.

De officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Samarang,

(w. g.) W. á BRAKEL REIGER.

Bij acte, op den 31sten December 1857 sub No. 168 voor mij notaris en getuigen gepasseerd, hebben de heeren *Herman Evenwijn Levert* en *Jan Lambertus van Hek*, kooplieden te Batavia, een vennootschap aangegaan tot het drijven van handel in het algemeen, onder de firma *Levert en Co.*, waarvan beiden de teekening hebben, aangevangen op 1 Januarij 1858 en voor een onbepaalden tijd aangegaan.

Wordende hiervan melding gemaakt in voldoening aan art. 28 van het wetboek van koophandel.

(35) J. J. MIJNSSEN, *Notaris.*

Bij acte, voor mij notaris en getuigen op den 24sten December 1857 no. 125 en 126 gepasseerd, is de heer *Jan Adam Haager*, als lid der alhier bestaande firma *Haager* & *Schuurman* afgetreden, en is de firma voortgezet onder denzelfden naam, door de heeren *David Schuurman* en *Johannes Dirk Meijer*, kooplieden, te Batavia woonachtig, welke beiden de teekening der firma hebben, voor den tijd van vier jaren, te rekenen van 1e Januarij 1858.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan art. 28 van het wetboek van koophandel.

(28) J. J. MIJNSSEN, *Notaris.*

De Heer **S. J. van der Meulen** heeft onze generale procuratie.

HAAGER & SCHUURMAN.

BATAVIA, 1 *Januarij* 1858. (8)

De ondergeteekenden hebben met primo dezer een handelshuis opgerigt te Soerabaija.

B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 6 *Januarij* 1858. (41)

De Heer **K. W. van der Welde**, heeft onze generale volmagt.

B. KOPERSMIT & Co

SOERABAIJA, 1 *Januarij* 1858. (42)

Ten gevolge van het overlijden van den heer *D. van der Burg Jr.*, wordt onze firma ontbonden; zijnde de Heer *C. Vriesendorp* belast met de likwidatie der nog uitstaande zaken.

VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.

BATAVIA, 31 *December* 1857. (25)

De ondergeteekenden hebben de eer bekend te maken dat zij op heden alhier hebben opgerigt een huis van handel en commissie zaken, onder de firma *Schimmelpenninck en Co.*, zijnde de Heer *C. Vriesendorp* mede als deelgenoot in die firma te Soerabaija geïnteresseerd.

De Heer *J. van der Burg* thans in Europa, treedt op als commanditair deelgenoot in beide firma's.

De Heeren *G. E. Broekhuis* en *J. W. Doijer* thans belast met de generale procuratie der Soerabaijasche firma hebben die ook te Batavia.

G. SCHIMMELPENNICK JR.

W. J. VAN DEN BROEK.

(24) C. VRIESENDORP.

BATAVIA 1 *Januarij* 1858.

Daar klinkt de schel en van Ingen treedt met het kalmste gelaat van de wereld binnen, trekt het gemakkelijke huisjasje aan, en met den zwarten rok schijnen al de bemoeijingen en zorgen der buitenwereld verbannen te worden, althans zijne vragen betreffen alleen den beperkten huis- en familiekring.

»Hij zal van der Slind niet gesproken hebben", dacht Henriëtte, brandende van nieuwsgierigheid, maar zij wilde zich toch nog niet blootgeven; toen evenwel het boterhammetje genuttigd was en het tijd werd zich ter rust te begeven, kon zij 't niet langer uithouden en vroeg: »was mijnheer van der Slind niet op de vergadering? Heb je me niets te vertellen, plaaggeest?"

»Dat's waar ook", antwoordde van Ingen, en zijn spotachtig glimlachje bewijst ons, dat er wel wat plagerij in zijn zwijgen lag opgesloten, »ik had hem haast vergeten, maar je begrijpt kind! dat we in de consistorie toch geen handels-contract konden sluiten".

»Nu, zoo dom zie je me toch ook niet aan, dat ik daar reeds aangedacht zou hebben".

»Je moet geduld nemen tot Zaturdag avond, dan zullen we er eene conferentie over houden, en beloof ik je, reeds in den gang, ons resultaat door een verstaanbaar teeken te melden".

»Ik heb er oom al zoo iets van gezegd; je zult hem toch zeker raadplegen?"

»Wel zeker; maar gul weg gezegd, vrees ik dat je 'em nu al tot je geallieëerde gemaakt hebt".

»Als of oom zoo ligt van zijn onpartijdig standpunt af zou dalen; maar nu beoordeel je mij ook verkeerd; want hoeveel voordeel ik er in zie, zoo was 't juist mistrouwen van eigen oordeel, dat mij 't zijne deed inroepen".

»Veel eer voor oom, minder voor den heer echtgenoot," schertste van Ingen. »Maar", vervolgde hij, »je weet wel dat ik niet jaloersch op oom ben, en dat je geen beter vertrouwde, naar mijn inzien, kiezen kunt; ik heb mij altijd te goed bij zijn raad bevonden, dan dat ik hem thans niet raadplegen zou".

De zaturdagavond verscheen op zijn tijd, en voorbereid door de argumenten zijner gade, die bovenal hem op de jongens gewezen had en 't voordeel, wat zij uit de associatie met een der oudste handelshuizen trekken konden, was van Ingen tot het voorstel van den heer van der Slind meer en meer geneigd. De vroegere bezwaren werden door de aannemelijke voorwaarden merkelijk verminderd. Zelfs moest oom bekennen, dat de zaak niet te verwerpen was, al verheelde hij zijn wensch niet, dat van der Slind een burger-jonger wezen mogt als van Ingen, en van meer gelijke jaren, waarom hij hem goed op 't hart drukte, zijne zelfstandigheid krachtig te handhaven tegenover den aanstaanden compagnon, die den jongere misschien gaarne de zwaarste lasten zou laten dragen.

Wat een heerlijk »nieuwjaar" voor Henriëtte! haar gade chef van een der eerste handelhuizen der hoofdstad, en haar de toegang geopend tot de eerste kringen! Waarlijk, 't ging hare verwachting te boven; neen, zulk een groote stap had zij zich niet zoo spoedig voorspeld op de baan der eere. Zou de vervulling aan het ideaal beantwoorden?

Mijnheer en mevrouw van der Slind betoonden zich allerbeleefdst, en leidden de van Ingens met veel voorkomendheid hunne kringen in; reeds had Henriëtte de voldoening genoten eener ontmoeting met neef en nicht van N., die zich zeer

Aan Koningsplein en face le Gang Pool.

Avec l'autorisation de M. le Resident de Batavia.

COSMORAMA,

dirigé par Monsieur **POTIER.**

Ouvert tous les jours, même le Dimanche, depuis 7 heures du soir jusqu'à 11 heures.

Dix sept Points de Vues ou Tableaux.

Prix D'ENTRÉE,

3 florins par Personne.

1 florin pour les Enfants jusqu'à l'age de 7 ans.

Au dessus de cet age, entrée entière.

AVIS. Une fois sorti du salon du Cosmorama, on ne pourra y rentrer dans la même soirée, qu'en reprenant un nouveau Billet d'entrée.

On est prié de ne pas fumer dans le salon du Cosmorama. (44)

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia,

FUNAMBULO

van den heer **LUIS FERONI.**

In de Stad, tegenover het **IJshuis.**

op Zaturdag den 9 Januarij.

Groote Funambulische Uitvoering door de geheele familie, gevolgd door eene geheel **nieuwe kluchtige Pantomime.**

Prijzen der plaatsen:

Eerste rang. . . . . *f* 2,—.
Tweede » of staan-plaats. . » 1,—.
Kinderen beneden de 12 jaar de helft.

Aanvang des avonds om 8 ure precies. (46)

Van af heden, hebben wij den heer *J. A. C. van Leeuwen*, als deelgenoot, in onze firma opgenomen, en den heer *J. H. F. Schuurman*, onze generale volmagt verleend.

B. VAN LEEUWEN & Co.

BATAVIA, 1 *Januarij* 1858. (39)

TE KOOP

Het HUIS thans bewoond door den Heer *Simons* in de Gang *Poetjenongan*. prijs *f* 10,000; informatie bij den

(17) *Uitgever van dit Blad.*

TE KOOP

op *Kramat*, een aangenaam gelegen HUIS, met ruim ERF, adres

(14) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

TE KOOP

Een **Melophone** (fabrikant ROJARQUET te *Parys*) nieuw fraai Muzijk-Instrument met daarbij behoorende Methode en Muzijk.

Te bevragen en te bezigtigen bij

(13) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Cirque Européen.

Direction de MM. Berne et Schmidt.

Avec permission de M. le Résident de Batavia.

Vendredi 8 Janvier 1858

Grande Représentation très variée

TRAVAIL NOUVEAUX

1°. Travail sans selle, Mr. Chevallier.
2. Le matelot » Tibbs.
3. Figaro présenté en Liberté, Mme. Schmidt.
4. Grand travail en force » Gunérius.
5. Mr. et Mme. Denis par Mrs Tibbs, Chevallier et Charles.

ENTR'ACTE.

6. La Jardinière Mme. Schmidt.
7. Pas de trois sur trois Cheveaux, Mme. Gunérius, Mrs. Tibbs et Chevallier.
8. Dragon monté en haute Ecole Mme. Schmidt.
9. Grande Ascension de la boule avec feu d'artifice Mr. Tibbs.

Prix des Places:

Un Cavalier ou Dame. . . . . *f* 3,—.
» Officier jusqu'au grade de Capitaine . . - 2,—.
» Enfant. - 1,50.
» Malais. - 0,50.

On pourra s'en procurer Vendredi à l'Hotel et Jeudi au bureau de location.

12 Billets pour un Cavalier ou Dame. . . . . . *f* 24,—
» » » Officier jusqu'au grade de capitaine . . . . - 18,—
» » » enfant . . . . - 12,—

Pour toutes places retenues *f* 0,50.

On commencera 8 heures precices (27)

NB. Les Représentations sont fixés le Mardi et Vendredi de chaque semaine.

TE KOOP OF TE HUUR

Het aangenaam HUIS, gelegen op Parapattan, thans bewoond door den Heer *F. B. Hofland*, om 1° Maart 1858 te aanvaarden, te bevragen bij

(22) S. J. VAN DER MEULEN.

Hoefsmederij.

Engelsch beslag.

werkplaats op *Noordwijk*, 2° huis van *Gang Paljenongan*, onder toezigt van de Gouvernements veearts.

(31) NOORDIJK.

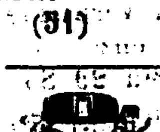

Twelve English

TRAVELLING CARRIAGES.

(29) HUNTER, HOUGHTON & Co.

Verkrijgbaar bij *Tio Tjienghiang*, Passer Baroe.

Een factuur van de zoowel bekende *Huntly en Palmer's Reading Biscuits.* (40)

W. J. OLLARD,

Horologie- en Instrumentmaker en Smederij, tegen over het Java-Hotel

ontvangen: fraaije **Microscopen en Tooneelkijkers** van de beroemdste fabrikanten.

Rotatie of Inductie toestellen, Regenmeters, schalen en klossen Nederlandsch gewigt.

Medicinaal gewigt van 1 Medicinaal pond tot ½ grein. (16)

Saccrometers Vocht- en Thermometers.

Wordt berigt,

dat in de betrekking van MACHINIST, bedoeld bij advertentie No 5918, *Java-Bode* 26 Dec. 1857 No 105, is voorzien.

(55) J. W.

Vijf duizend Guldens

Te bekomen onder eerste verband, adres

H. M. VAN-DORP.

2 *Januarij* 1858. (52)

Mevrouw *Zembsch* is tijdelijk verhuisd naar een der nieuw gebouwde huizen, gelegen een weinig benedenwaarts van hare vroegere woning, op *Senin.* (32)

Wordt tusschen Meester-Cornelis en Bidara-Tjina of op den weg van Tanabang TE KOOP gevraagd, een HUIS met ruim ERF, begroeid met klapper- en andere vruchtdragende boomen.

Adres La. Z.

(51) LANGE & CO.

Wordt voor een éénloopend persoon TE HUUR gevraagd **GEMEUBILEERDE KAMERS,** de prijs van *f* 60 niet te boven gaande.

Adres letter C. Jl, bij de Boekhandelaren.

(50) LANGE & Co.

Gemeubileerde kamers te huur, met en zonder kost

Mevrouw BODEMAN,

(48) [illegible]

On demande une personne ayant déja servi dans un *Hôtel*, capable de diriger les domestiques et de tenir un compte correct des entrés et sortis, sachant parler le français et l'anglais et d'une bonne tenue.

Les appointements ne seraient pas d'abord considérables, mais au bout d'une année on donnerait un intérêt qui serait augmenté par la suite.

S'adresser pour plus amples informations à Mr. **Hall** chez Mess. *Anderson Tolson en Co.*

(6)

LETTERZETTERS.

Hoog loon en Vast werk begeerende, vervoegen zich te Batavia ter **Handelsdrukkerij** van

(2) H. M. VAN DORP.

***Boekhandel*, Lange & Co.**

Zak-almanak	***f* 2,—**
Kantoor-almanak	**0,60**
Idem opgeplakt	**1,60**
beiden franco per post.	***f* 3,—**

(43)

Vertrekkende Personen.

Ds. *F. U. van Hengel* en familie. (56)

W. Humme, Jr. en familie. (57)

J. Loze en *familie.* (54)

---

beklaagden, dat zij elkander zoo weinig zagen; hoe 't toch zoo komen kon, dat men zoo vervreemdde? Nicht wist er waarlijk geen reden voor, en hoopte dat Henriëtte hare aanstaande soirée met haar lief bijzijn zou illustreren, 't geen Henriëtte met genoegen beloofde. Waarlijk, de van der Slinds hadden eene lieve conversatie, zij had 't er veel stijver gedacht, maar spoedig begon het al te druk te loopen en Henriëtte was te veel aan de kinderen gehecht, om 't niet soms te betreuren, dat nu menig een gezellig huisselijk avondje aan de nieuwe conversatie moest worden gewijd. En werd hare ijdelheid gestreeld, werd zij gevierd en gehuldigd, zag zij van Ingen regt confidentieel met de notabelsten omgaan; o, dan kwam zij vrolijk te huis, dat was nog wel een huisselijken avond waard; maar 't gebeurde soms, dat de eene of andere hooghartige de nieuwelingen met een trotschen blik mat of afkeurend mompelde: »van Ingen? van Ingen! ik ken ze niet, en als parvenus den staf over hen brak. O, dan was het prikkelbare vrouwtje maar al te zeer geraakt, en keerde niet zelden, knorrig op zich zelve over hare kinderachtige gevoeligheid, van het souper terug.

Als zij dan den volgenden morgen, na eenen onrustigen nacht, wat later ontwaakte, den gang der huishouding gestoord, de kinderen lastig en slordig geholpen vond, ach, dan was 't ook uit met hare vorige gelijkmatige tevredenheid. In gedrukte stemming werden dan de bezigheden hervat, en met velen moest zij 't ondervinden, dat wereldsche vermaken maar al te vaak het graf delven der huisselijke rust.

Oom van Ingen, die nog getrouw de huiskamer bleef bezoeken, kreeg nu dikwerf niet t' huis. Op een voorjaarsavond slaagde hij beter en begroette hij Henriëtte met een plagend: »nu, gelukkig dat ik je vind, want waarlijk, ik zou 't niet weer gewaagd hebben."

»O! antwoordde Henriëtte, met eene mengeling van vreugde en misnoegen, »wij zullen voortaan wel wat meer t'huis zijn; 't liep van den winter druk genoeg, men komt zoo ligt in de kennissen, doch nu krijgen wij 't stil, want de meeste gaan naar buiten."

»Wel", zei oom, »dan zal je wel veel uit logeren gaan?"

»Neen, daar valt voor mij niet aan te denken", hernam Henriëtte ietwat spijtig, »ik kan de kinderen niet *à l'abandon* laten, en zou bovendien ongaarne zulke verpligting maken; ik wil anders wel weten, dat een paar maanden buiten door te brengen, mij best zou lijken; de kleine Nancy zou 't ook goed doen; het arme kind ziet er tegenwoordig zoo flets uit, en voor Henri zou 't niet minder goed zijn, maar daar mag ik bij Eduard niet van reppen".

»Zoudt ge u dan beter over 't bezwaar heen zetten, om Eduard alleen te laten?" vroeg oom, zinspelende op haren vroegeren tegenzin op dit punt.

»Dat zou mij zeker hinderlijk genoeg zijn, maar als de kinderen 't noodig hebben, acht ik: wat het zwaarste is moet 't zwaarste wegen, en Eduard heeft nu een compagnon, zoodat hij ook van tijd tot tijd buiten kon komen, even goed als van der Slind".

(*Wordt vervolgd*).

Het stoomschip **Koningin der Nederlanden**, vertrekt den 12den via *Muntok* en *Riouw* naar *Singapore*.

(47) Adres

MACLAINE, WATSON & Co.

Directeur der N. I. Stoomboot Maatschappij

Het stoomschip *Soerabaija*, zal den 10 dezer naar de wester afdeeling van *Borneo* vertrekken.

Voor vracht en passage, adressere men zich bij

(21) W. CORES DE VRIES.

2 Januarij 1857.

Het stoomschip *Palembang* zal 24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail via *Samarang* en *Rembang* naar *Soerabaija* vertrekken.

voor passage adresseere men zich bij

(20) W. CORES DE VRIES.

2 *Januarij* 1858.

Het stoomschip *Makassar* zal na terugkomst van Padang direct naar Soerabaija vertrekken, om van daar na aankomst der landmail de reis naar *Makassar*, *Timor* en de *Molukkos* te vervolgen.

Voor vracht en passage vervoege men zich bij

2 Januarij 1858.

(19) W. CORES DE VRIES.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het snelzeilend *Campagne schip* **Ouderkerk a/d Amstel** kapt. H ZINGER qq. om in den loop der volgende week direct van hier te vertrekken.

Informatien bij

(96) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar *Soerabaija*

met het Ned. schip **Anna Digna**, kapt. **C. Ouman**, om tegen medio Januarij van hier te vertrekken.

Adres bij

De Agenten.

(5995) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Samarang

wordt aangeboden met het Nederlandsch schip *Almelo, kapitein* **E.** *Adgwarth*, om tegen de helft dier maand te vertrekken.

Adres bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij

(26) *De Agenten*,

VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co

in liq.

Passage naar Nederland.

Wordt nog aangeboden met het schip **Bornelda**, kapitein **Lammert van Deuren**, bijzonder ingerigt voor den overvoer van enkele personen en familien en voorzien van een geexamineerden geneesheer en eene melkgevende Hollandsche koe, om in Februarij van hier te vertrekken. Adres te Cheribon bij den kapitein, en alhier bij

REIJNST & VINJU.

BATAVIA, *den* 6 *Januarij* 1858. (35)

BATAVIA.

Op den 2den Januarij is, te *Weltevreden*, aan den Inlandschen fuselier Mertodongsoo, van het garnizoensbataillon ter Westkust Borneo, de straf des doods met den strop voltrokken, waartoe hij door den krijgsraad was veroordeeld, wegens een ter dier kuste door hem, met zijne bajonet, gepleegden moord op zijne vrouw.

Buitenzorg 27 Dec. Gisteren namiddag te 4 ure begaf zekere chinees, Tan Khoe genaamd, zich naar de kali Pekantjilan, zoo hij zeide om te baden. Niet terug komende werden zijne bloedverwanten ongerust en zochten hem in den omtrek doch te vergeefs. Heden morgen echter ontwaarden eenige inlanders een drenkeling in het midden der rivier, even beneden de roode brug. Zich te water te begeven en den ongelukkige aan den oever te brengen was het werk van een oogenblik en weldra herkende men het lijk van Tan Khoe.

Of hij bij het baden door den vloed is medegesleept geworden, of dat hij opzettelijk een einde aan zijn leven heeft gemaakt, is niet met zekerheid te bepalen. Voor het laatste echter pleit de omstandigheid, dat Tan Khoe sedert eenigen tijd in zijne hersens gekrenkt scheen, ten gevolge van het overmatig gebruik van opium.

19 December. Heden nacht is er, op het land Goenoeng Sindoer in de kampong Tjitrap, een loots, bestemd tot het maken van katjang olie, afgebrand met de bijbehoorende gereedschappen en een voorraad katjang enz., alles toebehoorende aan den Chinees Na Tjay Seng. De schade wordt begroot op ca. *f* 520,—.

22 December. Heden middag klom de inlander Pa Asila, van de kampong Goenoeng Petjoeng, land Tjampea, in een Kemangboom in de kampong Tjibatok op het zelde land, en zette ongelukkig zijn voet op een dorren tak, die afbrak en hem ter aarde deed storten met dat gevolg, dat hij onmiddelijk den geest gaf. Bij onderzoek bleek dat zijn nek, de linkerarm en de lendenen gebroken waren.

— Men meldt ons van *Soerabaija:*

Vrijdag morgen, den 25sten December, begaf zich de Heer de Haan met zijne echtgenoote en vergezeld van een vriend naar de reede. Bij het terugkeeren gingen de paarden door en stortte de wagen in de rivier. Niet dan met vele moeite gelukte het, de beide genoemde Heeren te redden, terwijl Mevrouw de Haan het slagtoffer van dit ongeluk werd. Haar lijk is tot heden nog niet teruggevonden.

— In ons nommer van 23 December namen wij een artikel uit de *Oostpost* over in substantie houdende, dat, op vordering van den heer S. M. P. . . . te *Kediri*, de landraad te *Soerabaija* zich verpligt had gezien, de javanen Awal en Jalidien tot de betaling eener som, groot *f* 1,500, met bijbetaling van *twee ten honderd per dag*, te veroordeelen Het is ons later uit echte bescheiden gebleken, dat de Heer S. M. P. . . . . den schuldenaars die renten geheel heeft kwijtgescholden, zoodat iedere gedachte aan woeker door deze handelwijze verdwijnen moet.

— Van *Padang* deelt men ons mede, dat, op de Gouvernements veiling van Koffij aldaar, 40,000 picols voor *f* 23,52 verkocht zijn en dat dus, sedert 1 October, de aanzienelijke daling van *f* 12,50 per picol heeft plaats gevonden.

Amboina — De gouverneur der *Moluksche eilanden* deed, van af den 16den tot den 28sten November 1857, met Z. M. stoomschip *Etna* eene reis naar het eiland *Boerne*.

De verschillende vlakten op het achterland van dat eiland, als *Sumlau*, *Waaijlata*, *Bara*, *Titban*, *Okie*, *Shal*, enz werden te voet bezocht.

Het weder kenmerkte zich op *Amboina*, gedurende de maand November, door drukkende hitte, van tijd tot tijd afgewisseld door regenbuijen.

De regens hebben in 1857 nadeelig gewerkt op de nagel-kultuur, waarvan de oogst gegist wordt slechts p. m. 300 000 ponden te zullen bedragen.

Banda. — Gedurende de eerste helft van de maand October 1857 was het weder hier buitengewoon droog en warm; de andere helft dier maand bragt daarin verandering en er vielen alstoen dagelijks zware regens.

In den morgen van den 22sten October, omstreeks 5½ ure, werd een ligte schok van aardbeving gevoeld in eene horizontale rigting.

De oogst der notenmuskaat heeft over de maand October in de onderscheidene perken bedragen 2,191,585 notenpitten, uitmakende omstreeks 17,532 ponden noten en 4,385 ponden foelie.

Ternate — In den morgen van den 18den November 1857, omstreeks 4½ ure, werd hier een ligte schok van aardbeving waargenomen.

Bij het wassen der maan was de zee, zooals in dezen tijd des jaars meestal plaats heeft, zeer onstuimig en hoog; de deining bereikte eene aan de oudste ingezetenen ongekende hoogte en vernielde het zeehoofd, de beschoeijingen, wegen enz.

In de kasematten binnen het fort waren 29 Soloksche zee-roovers, verdeeld bij troepen van zes, opgesloten, aan wie in den morgen van den 23sten November het doodvonnis zou worden ten uitvoer gelegd.

In den nacht, vóór dat de teregtstelling moest plaats vinden, hebben 47 dier roovers zich uit de voetblokken en van hunne boeijen weten te bevrijden en pogingen in het werk gesteld om te ontvlugten.

Daar zij volstandig weigerden zich over te geven en zich, met alles onder hun bereik, wanhopig verdedigden, is men genoodzaakt geweest van vuurwapenen gebruik te maken, waardoor negen roovers zijn nedergelegd. Aan de overigen is het doodvonnis voltrokken.

Timor. — Het weder was hier, gedurende de maand October 1857, zeer warm en drukkend.

De prijzen der levensmiddelen waren nog vrij hoog. De rijst kostte *f* 6 en de padi *f* 5 de pikol. De aanvoeren waren gering

De rust werd niet gestoord. Het bleek meer en meer, dat de laatste krijgsverrigtingen eenen goeden indruk hebben nagelaten.

De post te *Paritti* werd voorloopig nog door Rottinesche hulptroepen bewaakt en bezet. Dit achtte men vooral noodig om de holledoers, die vroeger te *Paritti* gevestigd waren en daar de rijstvelden bebouwden, doch zich door de aanhoudende invallen van het bergvolk van daar verwijderd hadden, tot den terugkeer derwaarts aan te moedigen, om de schoone en rijkelijk van water voorziene vlakte van *Paritti* op nieuw te bebouwen en daardoor, zoo mogelijk, ruimer in de voedingsmiddelen op *Koepang* te voorzien.

Soerabaija, 28 December. Met genoegen vernemen wij, dat men op *Madura* op het spoor is der daders van den gepleegden kustroof, tusschen deze plaats en Grissee, waarvan wij in ons N°. 99 (zie *Java-Bode* van 19 December N°. 101) melding maakten.

— *Soerabaija*, 29 December. In den avond van 28 December, is van de helling op het nieuwe établissement te water gelaten Zr. Ms. stoomschip *Admiraal van Kingsbergen*, hetwelk den 6den November was opgehaald tot het voorzien van het onder water zijnde deel van den ijzeren romp.

(*Oostpost*).

NEDERLAND.

Door den heer Grissart werd, in 1852, uit Java een inlandsch meisje medegebragt, dat hij, bij zijne vestiging in Delft, bij zich in huis nam; dit meisje meende, zoo het scheen, dat het haar geoorloofd was, ook als »jufvrouw" gekleed te gaan en nam daarom de vrijheid, in de maand April of Mei van dit jaar, bij twee winkeliers, waar hare mevrouw gewoonlijk manufacturen ens. kocht, een hoed en lint voor haar, doch op naam van mevr. Grissart, te bestellen. Het meisje, Mina Pantes genaamd, gaf daarvan echter aan hare meesteres geen kennis; de nota van dien winkelier werd ingediend, doch niet betaald, uithoofde de daarin vermelde goederen niet besteld waren. Het meisje nam onverwacht de vlugt en tot nu toe is niet gebleken, waar zij zich thans bevindt. Door den officier van justitie was tegen Mina Pantes eene aanklagt gedaan wegens opligting, ter zake waarvan zij voor de regtbank alhier, op heden, was gedagvaard. Niet verschenen zijnde, werd tegen haar verstek verleend, doch de behandeling der zaak voortgezet. De subs. officier concludeerde tot schuldigverklaring der bekl. aan een gedeelte van het haar ten laste gelegde, met veroordeeling tot eene gevangenisstraf van eene maand. De uitspraak is bepaald op 16 dezer.

LUXEMBURG.

Men leest in den *Courrier du Grand-duché de Luxembourg*, het volgende:

Indien ons iets kan troosten in de onmagt, waartoe wij thans gedoemd zijn, dan is het ontegenzeggelijk de sympathie voor de zaak der Luxemburgers, welke de vreemde dagbladen tegenwoordig voortdurend aan den dag leggen. Geen enkel orgaan der publieke opinie, van welk land ook, heeft tot dus verre zijne sympathie onttrokken aan de zaak, welke wij verdedigen; en onder die dagbladen tellen wij niet alleen de liberale organen van *Nederland*, *Belgie* en *Duitschland*, wij vinden ook een warmen verdediger der goede zaak in de *Königliche privilegirte Berliner Zeitung von Staats- und gelehrten Sachen*, een zeer gunstig bekend orgaan van den baron von Manteuffel, president van den Pruissischen ministerraad. Dit blad onderwerpt, in zijne nommers van 17 Julij en 14 October ll., de Luxemburgsche kwestie aan een ernstig onderzoek, en de lezing van die artikelen kan niet anders dan zeer nuttig zijn.

Ook in het groothertogdom self ontbreekt het den *Courrier* geenszins aan blijken van deelneming. Elken dag ondervinden wij daarvan nieuwe bewijzen door nieuwe abonnementen op ons blad. Het publiek schat de opofferingen op prijs, die wij ons, tengevolge der sluiting onzer drukkerij, hebben moeten getroosten, om ons blad weer geregeld te kunnen doen verschijnen; het publiek wil daarin deelen. Daarvoor ontvange het onzen dank.

BELGIE.

Brussel, 7 November. In de ministeriele crisis is sedert twee dagen weinig verandering gekomen. De heeren Rogier en Frère hebben langdurige bijeenkomsten gehad met eenige parlementaire notabiliteiten van de linkerzijde.

Daar de zamenstelling van een liberaal ministerie eenige moeijelijkheden ondervindt, doordien eenige aanzienlijke leden der kamer, waarmede het noodzakelijk is zich te verstaan, thans niet te Brussel zijn, zoo heeft de Koning den heer Dedecker ontboden, ten einde voorloopig schikkingen te nemen, betreffende de opening der kamers en de eerste zittingen.

In geval er geen nieuw cabinet gevormd mogt zijn vóór het tijdstip der door de constitutie bepaalde opening der kamers, dan zal het bestaande ministerie voor de kamers verschijnen; doch niet anders dan als een cabinet, dat op het punt is om af te treden.

Het is nog geene uitgemaakte zaak, of er één of meer zittingen van de kamer zullen plaats hebben tot het afdoen van die weinige zaken, welke dringend voorziening eischen, of dat de heer Dedecker aan de kamer zal voorstellen, de werkzaamheden eenige dagen op te schorten, tot dat een nieuw cabinet is zamengesteld.

— Het hof van appel alhier heeft, in de zaak der bekende ongeregeldheden te Jemmapes, bij gelegenheid van de discussie over de zoogenaamde kloosterwet ontstaan, vier personen veroordeeld tot correctionele straffen.

Eene zaak in dit proces springt elkeen in het oog: onder de personen, die destijds gearresteerd zijn, is er geen enkel, die een zekeren rang in de maatschappij bekleedt; ook heeft men nergens van een aanhitser achter de schermen vernomen. Dit bewijst dus ten volle, dat de beweging het gevolg is geweest van eene vrijwillige impulsie, die alleen haar ontstaan te danken had aan afkeer van de wet, waarmede de clericalen het land wilden begiftigen. Buitendien heeft het proces geen organisatie hoegenaamd aan het licht gebragt, welke heeft doen zien, dat die beweging het werk is geweest van eene partij. Daarin ligt de beste wederlegging van de hatelijke beschuldigingen der clericalen, dat die beweging, welke door de liberalen niet anders dan betreurd werd, hun werk zou zijn geweest. De *Emancipation* schroomt intusschen niet te verklaren, dat indien de clericalen evenzoo handelden als de liberalen, de glazen- en straatmakers in Belgie fortuin zouden maken.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 6 Januarij 1858, N°. 2.

Brussel, 7 Nov. Sedert gisteren is geen verandering in den staat van zaken gekomen en de ministeriele crisis duurt voort. De kans blijft evenwel voor de combinatie Frère-Rogier, hoewel eenige moeijelijkheden aan die combinatie in den weg staan. Volgens eene bron, die doorgaans goed ingelicht is, zouden die moeijelijkheden bestaan in eene transactie, door den koning voorgesteld, volgens welke alleen de kamer van afgevaardigden zou worden ontbonden. Dit middel is natuurlijk geheel en al constitutioneel; doch in de tegenwoordige omstandigheden zou daaruit slechts eene ongelegenheid geboren worden, die gelijk stond met in 't geheel geen ontbinding. Reeds sedert lang toch heeft de senaat, in plaats van aan zijne roeping te beantwoorden, om *twee* verschillende magten in den staat in evenwigt te houden, zich in lijnregte oppositie gesteld met de kamer van afgevaardigden, waardoor betreurenswaardige conflicten zijn ontstaan. Wetten namelijk, die door de kamer zoo zeer geamendeerd waren, dat men ze bij de oorspronkelijke vergeleken, haast niet meer kende, werden door den senaat op nieuw geamendeerd en verminkt teruggezonden, en aldus aan eene nieuwe stemming der kamer onderworpen, waarvan het gevolg was, dat ze door de laatste eindelijk nog weer gesub-amendeerd werden.

Het is toch aan geen twijfel onderhevig, dat een liberaal cabinet zulk een staat van zaken niet kan doen voortduren.

Een andere moeijelijkheid van min of meer ernstigen aard zou gelegen zijn in eene verplaatsing van den generaal Capiaumont, bevelhebber van het garnizoen te Gend, wiens militaire tusschenkomst tijdens de onlusten aldaar, zoo als men weet, tot een besluit van den gemeenteraad heeft aanleiding gegeven, hetwelk door den koning wel onwettig is verklaard, maar dat niet belet heeft, dat de bevolking op dien hoofdofficier zeer verbitterd is. Het is dus, om mogelijke betreurenswaardige tooneelen in het vervolg te voorkomen, dat de verplaatsing des generaals gewenscht wordt.

De derde moeijelijkheid zou eindelijk bestaan in eene verplaatsing van den procureur-generaal bij het hof van appel alhier, den heer de Bavay. Het is toch maar al te zeer bekend, dat zijn geest van vervolging en zijne tot het uiterste gedreven clericale beginselen, die slechts een volslagen absolutisme huldigen, aan zijne eigen clericale partij reeds menige onaangename zaak berokkend hebben, zoodra het eene aangelegenheid gold, waarin hij zijn partijgeest moest lucht geven.

De heer Dedecker is gisteren door den koning ontboden, zonder dat dit evenwel in eenig verband staat tot de zamenstelling van een cabinet. De komst betrof alleen het nemen van de noodige maatregelen bij de opening der Kamers. Daar de ministerieele crisis alsdan waarschijnlijk nog niet geëindigd zal zijn, zal de opening door den heer Dedecker uit naam des konings geschieden.

Antwerpen, 7 Nov. Uit de puinhoopen van het entrepôt, is weder een lijk te voorschijn gehaald van een der daaronder bedolven werklieden, doch men kan niet juist zeggen wie, zooverre is het lijk reeds tot ontbinding overgegaan. De ontdekte lijken worden met kleederen en al gekist en begraven.

— De vrouw van den vuurwerkmaker Verpoorten was heden nog in leven. Sedert gisteren is zij echter verergerd, zoodat de hoop van haar leven te redden, alle uren geringer wordt. De ongelukkige lijdt onbeschrijfelijke pijnen, doch is tamelijk wel bij haar verstand.

Verpoorten, de vuurwerkmaker, is in verzekerde bewaring genomen.

Antwerpen, 8 November. De vrouw van den vuurwerkmaker Verpoorten is gisteren avond, onder allerhevigste pijnen, aan hare wonden bezweken.

Brussel, 8 Nov. De *Moniteur* van heden behelst eene nota, waarin het reeds voorlang door mij gemelde berigt wordt bevestigd, dat namelijk geen troonrede zal worden uitgesproken bij de opening der kamers. De nota voegt er bij, dat de kamer van afgevaardigden en de senaat onverwijld zullen moeten overgaan tot de vorming van commissien, die de geloofsbrieven zullen hebben te onderzoeken van die leden, welke sedert de laatste zitting verkozen werden. Men kan dit geen eigenlijk wetgevende werkzaamheden noemen en mag het aftredende ministerie dan ook geene handelingen van eenig belang meer verrigten. Men blijft overigens de ontbinding der kamers voor zeer waarschijnlijk houden.

De leden der kamer, die tot de linkerzijde behooren, houden onderling voortdurend langdurige conferentien. De heer Rogier is het reeds genoegzaam eens met de mannen, die hij gaarne in zijn ministerie zitting zou willen zien nemen. De volgende lijst is thans in omloop en vindt veel geloof: Rogier, binnenlandsche zaken; Frère Orban, financien; Tesch, justitie; van den Peereboom, openbare werken en de Brouckère, buitenlandsche zaken. Voor de portefeuille van oorlog zou nog geen titularis gevonden zijn.

Binnen weinige dagen zal men daaromtrent weten waaraan men zich te houden heeft. Wat de aftredende ministers aanbelangt, deze nemen reeds maatregelen, om hunne hôtels ten spoedigste te ontruimen.

ENGELAND.

Londen, 6 November. Bij de heden gehouden optogten ter herinnering aan het buskruid verraad (Guy Fawkes) zijn de kardinaal Wiseman en andere R. C. geestelijken, welke het gepeupel tot dusver gewoon was in beeltenis rond te dragen, in rust gelaten, maar daarentegen werd onder anderen door de straten gevoerd een zesmaal levensgroot figuur met het opschrift: Nana Sahib, de moordenaar van vrouwen en kinderen te Cawnpore.

7 November. De heer Lindsay, een van de grootste scheepsreeders van Engeland en lid van het Lagerhuis, verklaarde dezer dagen, terwijl hij tot zijne kiezers te Tynemouth het woord voerde, dat naar zijn oordeel de *Leviathan*, uit een commercieel oogpunt beschouwd, niet aan de verwachting zoude beantwoorden; hij dacht dan ook dat de mededinging van zulke groote schepen niet gevaarlijk zijn zoude voor de gewone reederijen. Hij zeide met de Noord-Amerikanen van oordeel te wezen, dat de Engelschen te groote schepen hadden gebouwd; dat voor het gewone handelsverkeer met Oost-Indië schepen van 800 tot 1200 ton de beste waren en men geene grootere schepen dan van 1800 ton of daaromstreeks behoorde te bouwen.

— Naar men verneemt is de Oost-Indische Compagnie begonnen in verscheidene deelen van Engeland cavalleristen aan te werven, ter vervanging van de in opstand zijnde geregelde inlandsche ruiterij. De uitkomst moet alle verwachting overtreffen.

— Een der, bij de mislukte poging om de *Leviathan* van stapel te laten, gekwetste werklieden, is gisteren in het hospitaal aan de gevolgen zijner wonden overleden. Hij was bijna 70 jaren oud.

— Een zekere heer Beggs, een man, die zich veel met de electriciteit heeft bezig gehouden, wil deze thans met den stoom laten zamenwerken, en gelooft daardoor in staat te zijn, een toestel in beweging te brengen, door welken men ongeveer zes kolommen van de *Times* in een uur zal kunnen telegraferen.

— De lijst der faillieten, in de laatste dagen in Engeland, is weêr aanzienlijk. Zoo meldt men uit Londen, dat in de afgeloopen week aldaar hunne betalingen hebben geschorst de HH. John Haly en Co., Jaffry en Co. en Powles Brothern en Co.; te Liverpool de HH. J. de Wolff, Wilson Hallet en Co., Robert Morrow en Zoon, Garbuth en Gold en Davies; te Greenock, Stewart en Co. Het belangrijkste faillissement echter is dat van de HH. Vaylor, Vickens en Co. in ijzer en staalwaren te Sheffield en Liverpool, met succursalen in de Vereenigde Staten en te Stokholm.

— De tijdingen uit het Lomb. Ven. Koningrijk luiden bedroevend. Men telt er niet minder dan 115 huizen, die genoodzaakt waren hunne betalingen te staken.

— Verscheidene voorname handelaren hebben Liverpool verlaten, om zich naar de Vereenigde Staten te begeven tot het doen van inkoopen, daar in de tegenwoordige crisis aldaar vele artikelen tot lage prijzen gekocht kunnen worden.

— Sedert de *Liverpool borough bank* (en niet de bank van Liverpool, zooals onlangs verkeerdelijk is gemeld) besloten heeft, al de gedeponeerde sommen, die £ 200 niet te boven gaan, uit te keeren, is het algemeen vertrouwen in die instelling bijna evenveel verlevendigd, alsof zij door de Engelsche bank geholpen ware geworden, waartoe zij, zoo als men weet, het aanzoek heeft gedaan.

— Eene dépêche uit Londen meldt, dat de Engelsche bank het disconto alweder met 1 pCt. heeft verhoogd, zoodat het thans tot 10 pCt. gekomen is.

Hoogstwaarschijnlijk kan men nu ook eene nieuwe verhooging van het disconto der Fransche bank te gemoet zien, of een besluit der Fransche regering, waarbij de uitvoer van edel metaal met een regt bezwaard wordt, iets, wat velen reeds sedert eenige dagen duchtten. Hoe dit echter zij, men zal door de tegenwoordige finantieele crisis nu wel in Frankrijk de noodzakelijkheid hebben leeren inzien, om de wetgeving, betreffende den wettelijken intrest van het geld, te wijzigen, als zijnde die onhoudbaar met de al meer en meer erkende staathuishoudkundige lessen nopens deze aangelegenheid.

— De Engelsche bladen houden zich op dit oogenblik vooral met de finantieele crisis bezig. De *Sun* stelt, om in het kwaad te voorzien, eene nieuwe uitgifte van papier voor; *de Morning Chronicle* beschouwt het privilegie der bank als de voornaamste oorzaak van den gedrukten toestand, waarin de handel thans verkeert; de *Morning Advertiser* wil eene wijziging in de wetgeving op de munt en daartoe vooraf eene commissie benoemd zien; terwijl eindelijk de *Times* eene tijdelijke uitgifte van papier aanbeveelt, dat een gedwongen koers in Indië heeft. Wat de privilegien der bank betreft, deze worden door dat blad zeer in bescherming genomen.

— Volgens een brief uit Londen zou de keizer van China aan Engeland officieel den oorlog verklaard hebben, en wel op 12 September. Indien dit berigt waar is, dan is het ongetwijfeld een gevolg van Yeh's vertrek naar Peking, van waar hij met gunstbewijzen overladen, reeds te Canton teruggekeerd is. Zoo als men weet, bepaalden de vijandelijkheden der Engelschen zich tot dusverre alleen tot Canton en de rivier voor die stad. Lord Elgin's diplomatieke zending, altijd indien het berigt waar is, is dus vergeefs geweest, en het zal nu te bezien staan wat Frankrijk zal doen.

— De *Railway Times* van 21 Oct. laakt ten ernstigste de staatkunde van lord Palmerston ten opzigte van *Turkije* en vooral het in bezit nemen van het eiland *Perim*. De schrijver van dat artikel vermeent, dat het eenige doel dier onwettige daad slechts is, de middelen in handen te hebben, om een oog op het aanstaande kanaal van *Suez* te houden en ieder schip, dat, op een ongelegen tijdstip, zou durven wagen gebruik te maken van de nieuwe gemeenschap der beide zeeën, te kunnen tegenhouden en des noods te vernielen. Aldus zou, volgens dat Engelsche dagblad, het bezetten van het eiland *Perim*, niet anders zijn, dan eene oorlogs-verklaring aan den Europeschen zeehandel en die handelwijze van het Engelsche gouvernement tot eerst gevolg hebben, het aansporen van alle andere landen van *Europa*, om al hunne pogingen bij de Porte aantewenden, ten einde zij vergunning verleene tot het onmiddelijk graven van dat kanaal, zoodat een werk van wereldvrede, gevaar zou loopen de oorzaak eener algemeene botsing te worden. De *Railway Times* hoopt, dat de Porte krachtdadig protesteren en het Engelsche ministerie, dat met de gewigtigste belangen der gansche wereld en der beschaving schijnt te spelen, weldra gedwongen worden zal van staatkunde te veranderen.

— Men leest in een dagblad van *Glasgow:*

In den winkel van den goudsmid Murchead wordt een buitengewoon groot stuk goud, uit de mijnen van *Australie* afkomstig, ten toon gesteld. Dit stuk weegt 400 onsen, en is zuiver goud, zonder eenige vermenging met kwarts en geheel in den staat, waarin de gelukkige goudgraver het gevonden heeft. Het wordt geschat op 1,600 pd. st. (*f* 19,200), en is het grootste wat ooit is aangevoerd.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 November. De tegenwoordige verhouding van den heer de Thouvenel tot den groot-vizier Redschid pacha kan onmogelijk zóó blijven voortduren. De groot-vizier zal dus moeten wijken of de diplomatieke betrekkingen moeten geheel en al geschorst worden, tot het oogenblik eener bevredigende oplossing van het geschil. De betrekkingen, welke de heer de Thouvenel met de overige Turksche ministers, met voorbijgaan van Redschid-pacha, onderhouden heeft, kunnen slechts van zeer korten duur zijn. Men vindt daarvan reeds een bewijs in de laatste dépêches van 28 October, die van den Bosphorus ontvangen zijn. Zij behelzen, dat den 27sten de heer de Thouvenel eene langdurige conferentie over officieele aangelegenheden met Ali-Pacha, den minister van buitenlandsche zaken, heeft gehad en dat deze ten slotte geantwoord heeft, dat hij het onderwerp, dat besproken werd, aan den groot-vizier zoude mededeelen, op dat deze, zooals gebruikelijk is, daarover aan den sultan rapport konde uitbrengen. Als Frankrijk nu de directe verbinding met den grootvizier heeft opgegeven, dan kan het zonder in eene valsche positie te geraken, de indirecte niet in stand houden. Daarom moet aan dezen voor beide regeringen onhoudbaren toestand een einde worden gemaakt, hetzij door de aftreding van Redschid pacha, hetzij door de terugroeping van den heer de Thouvenel.

— Frankrijk stijgt, als de beschermende mogendheid der Katholijke Christenen in het verre Oosten, meer en meer in aanzien. In het begin van December zullen twee afgevaardigden Macao verlaten, om den Franschen keizer, van de zijde der aldaar wonende Katholijken, een adres van dankbetuiging te overhandigen.

— De telegrafische gemeenschap tusschen Algerie en Frankrijk is thans tot stand gekomen. De eerste telegrafische dépêche, welke over de Middellandsche Zee verzonden werd, meldde dat de maarschalk Randon den 5den November uit Marseille te Algiers is aangekomen.

— Er is sprake van eene reis des keizers naar Bretagne. Het bestuur van den westelijken spoorweg doet, ten gevolge van dit plan, een keizerlijken eerewagen vervaardigen.

— Voor eenige dagen is alhier een nieuwe club geopend, die voor de industrie belangrijk kan worden. Bijna alle redacteurs der hier verschijnende dagbladen zijn namelijk tot dezen club toegetreden, en elken Maandag zal er eene bijeenkomst worden gehouden, waarin elke uitvinder of verbeteraar van de zaak of andere industrie toegelaten zal kunnen worden, om zijne zaak voor te dragen, waardoor de opmerkzaamheid der dagbladen van zelve hierop gevestigd zal worden.

8 November. De *Moniteur* deelt mede, dat den 23sten Junij te Montevideo eene overeenkomst gesloten is tusschen de zaakgelastigden van Frankrijk en Engeland en de regering van Uruguay, tot regeling der Fransche en Engelsche eischen, betreffende de schade, die dezer onderdanen geleden hebben door den laatsten oorlog. Volgens de voorwaarden dier overeenkomst is eene gemengde commissie benoemd, die te Montevideo zitting zal hebben en zich met het onderzoek dier eischen zal bezig houden.

— Eerstdaags zal een werk verschijnen, dat thans reeds de belangstelling van zeer velen opwekt. Het is eene *Geschiedenis van den veldtogt van* 1815, door den kolonel Charras, die zich naar Belgie heeft begeven, om de plaats zelve in oogenschouw te nemen, waar de slag van Waterloo geleverd is. Men zegt dat de kolonel in Nederland inzage heeft bekomen van de archieven, die tot bevordering van zijn doel dienstig konden zijn.

— De ingenieur Gamond zal spoedig in eene openbare zitting eene voorlezing houden over de uitvoerbaarheid van het graven van een tunnel, ter verbinding van Engeland met Frankrijk. Zoo als men welligt weet, is de heer Gamond lid der commisisie, belast met deze aangelegenheid te onderzoeken. Het onderwerp vindt in hem een warmen verdediger.

— De vrouw van een katoendrukker te St. Denis, reeds moeder van vijf kinderen, is thans van tweelingen bevallen, die door middel der navels aan elkander gehecht zijn. Dr. Depaul heeft van deze merkwaardigheid rapport uitgebragt aan de akademie van wetenschappen. De beide kinderen leven geheel afgescheiden van elkander; het eene heeft blaauwe, het andere bruine oogen; het eene slaapt, terwijl het andere krijt; het eene verroert zich, terwijl het andere onbewegelijk blijft. Bereids hebben talrijke personen de kinderen bezigtigd en aan de arme moeder geschenken ter hand gesteld.

— De Fransche regering heeft den Sultan van Cambodja, in Cochin-China, een brief van dankbetuiging gezonden wegens de welwillende maatregelen, welke hij betreffende de Christenen in die streken genomen heeft, en die zoo zeer afsteken bij de vervolgingen, welke de Christenen in den laatsten tijd aldaar te verduren hadden. De brief is vergezeld van kostbare geschenken in wapenen en porcelein uit de fabriek van Sèvres.

— De Parijsche conferentie voor de zaken der Vorstendommen zal ook, naar men verwacht, beraadslagen over de verhouding, welke voortaan tusschen de Porte en Tunis zal bestaan. De Turksche regering heeft namelijke hare bedoeling aan den dag gelegd, om ten aanzien van dit regentschap nog regten te doen gelden, welke niet algemeen erkend zijn. Tot voorkoming van de moeijelijkheden, welke vroeg of laat uit een geschil tusschen den Bey en den Sultan, zouden kunnen voortspruiten, zullen de wederzijdsche regten en verpligtingen naauwkeurig worden aangewezen.

— Reeds eergisteren heeft onze correspondent gemeld, dat naar alle waarschijnlijkheid de Fransche regering eene wijziging zal voorstellen in de wet, betreffende de wettelijke rente van het geld. Dit gevoelen wordt thans

al meer en meer bevestigd. Verscheidene kamers van koophandel hebben op de noodzakelijkheid van dezen staathuishoudkundigen maatregel aangedrongen.

— Velen gelooven, dat in de tegenwoordige geldcrisis de Fransche regering voornemens is, den uitvoer van edel metaal met een regt te bezwaren. Indien het daartoe niet mogt komen dan verwacht men op nieuw eene verhooging van het disconto door de Fransche bank.

— Om de kwestie van de reorganisatie der Vorstendommen te vereffenen, wordt eene nieuwe combinatie aan de hand gedaan. Men zou namelijk een inboorling als hospodar toelaten, die door de Vorstendommen zelven gekozen zijnde, levenslang als zoodanig zou fungeren en op constitutionele wijze regeren. In hoeverre dit denkbeeld de sympathie wegdraagt van het meerendeel der mogendheden, die de conferentie uitmaken, kan natuurlijk niet gezegd worden.

De *Nouvelliste van Marseille* van 22 Oct. maakt de volgende opmerkingen over het overvoeren der Indische dépêches:

«De *Daily News* berigt, dat de officier, belast met het overbrengen van de dépêches der Indische mail van Parijs naar Londen, dien afstand in $8^{5}/_{6}$ uren heeft afgelegd, doch spreekt niet over de snelheid, waarmede zulks van Marseille naar Parijs is volbragt. Sedert de gewigtige gebeurtenissen, waarvan Indië het tooneel is, aan de, met de mail aangebragt wordende, berigten het grootste belang schenken, heeft het Engelsche gouvernement eene speciale dienst op de fransche spoorwegen in gereedheid doen brengen, die in snelheid de gewone uitermate overtreft. Die speciale trein houdt slechts op, om water voor de machine in te nemen en loopt met eene snelheid van 30 uren in één uur. De dépêches worden te Parijs niet opgehouden, maar dadelijk op den Noorderspoorweg overgebragt. Een te Boulogne gereedliggende pakketboot wacht ze op en brengt ze in eenige uren naar Londen over.

Men kan deze trein wel als de snelste spoorwegdienst beschouwen, die ooit is aangelegd. Zoo als het zich begrijpen laat, is zij zeer kostbaar, voor zoo verre zij van de zijde der spoorwegmaatschappijen meerdere waakzaamheid en eene menigte voorzorgen tot voorkoming van ongelukken, noodzakelijk maakt. Als een losgebroken paard, holt hij viermaal 's maands door Frankrijk en zal dat doen, zoo lang de gebeurtenissen in Indië zoo gewigtig blijven, als zij sedert eenigen tijd zijn.»

— Zekere kuiper B....., wonende in het canton de l'Arbresle, een bemiddeld man en vader van *vijftien* kinderen, allen in leven, heeft, ofschoon reeds 70 jaren oud, een *zevende* huwelijk aangegaan met eene weduwe van 38 jaren, moeder van *zeven* kinderen. In eene onlangs van hem uitgegane circulaire aan alle wijnkoopers gerigt, waarmede hij door zijn ambacht in betrekking staat, verzoekt hij, ter gelegenheid van dat huwelijk en uithoofde der vermeerdering zijns huisgezins, bij voortduring om hunne gunst.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 5 November. In de laatste dagen zijn weder, van onderscheidene Zuid-en Middel-Duitsche regeringen, verklaringen bij den bondsdag ontvangen, waarin zij hare tevredenheid betuigen over de waardige houding, door Pruissen en Oostenrijk bij de behandeling der Holstein-Lauenburgsche kwestie aangenomen, ten behoeve van welke laatste zij hare onvoorwaardelijke medewerking toezeggen. Het gerucht, dat, alvorens eenig besluit over deze gewigtige aangelegenheid te nemen, de bondsvergadering een klaagschrift ook van de Holsteinsche standen zal afwachten, is van allen grond ontbloot, daar een zoodanige stap niet gedaan kan worden, dan ten gevolge van een, in eene wettig bijeengeroepen vergadering te nemen besluit. Het door de Hanoversche regering gedane voorstel, heeft eigenlijk het zegel gedrukt op den door Pruissen en Oostenrijk bij den bondsdag gedanen stap. Deze beide mogendheden hebben slechts haar mandaat in de handen der bondsvergadering nedergelegd, het verder aan deze overlatende, om alsnu van hare zijde het noodige te besluiten. In onze politieke kringen is men algemeen van oordeel, dat het committé zich met dit Hanoversch voorstel vereenigen en het der vergadering ter aanneming zal aanbevelen. Men heeft reden te gelooven, dat de instructien der bondsregeringen aan hare gevolmagtigden geheel in dien geest zullen luiden.

— Heden, zijnde de 100ste verjaardag van den slag van Rossbach, zal het aandenken des generaals v. Seydlitz, den held van dien glorierijken dag, plegtig op diens grafstede te Namslau gevierd worden. Het aldaar opgerigte gedenkteeken bestaat uit een urn, naast welke een slapende leeuw rust; de inwijding zal door gezang en eene toepasselijke rede, onder den open hemel, gevierd worden. De bewaking van dit graf is aan een veteraan toevertrouwd.

— De bijeengeroepen Badensche kamers zullen zich voornamelijk met de finantieele aangelegenheden des lands bezig houden. Ook de geprojecteerde vaste brug over den Rijn bij Kehl zal daar ter sprake komen, daar men eene mededeeling der regering te gemoet ziet, nopens de daarover met Frankrijk gesloten overeenkomst, en de daaruit voor de schatkist voortspruitende uitgaven.

— De Pruissische bank heeft besloten, te beginnen met heden, haar disconto van $6\frac{1}{2}$ op $7\frac{1}{2}$ pCt. te verhoogen.

5 November. De commissie voor de zaak der hertogdommen Holstein en Lauenburg, die heden in de zitting der bondsvergadering zal benoemd worden, zal uit 7 leden bestaan. Naar men verzekert, houdt zich de Duitsche diplomatie op dit oogenblik zeer ijverig bezig met de zaak der Elbehertogdommen.

— De ongunstige uitwerking der N. Amerikaansche geldcrisis en der Indische en Chinesche gebeurtenissen op het fabriekwezen van Duitschland en Zwitserland neemt steeds in omvang toe. Behalve de vervaardiging van cigaren, lijden ook de nijverheid der zijde, die der horologies, enz. zeer veel. Een groot aantal werklieden heeft men reeds moeten ontslaan en bij langer voortduur van de oorzaken is men zeer beducht voor de gevolgen.

Weenen, 6 November. De Porte heeft aan de gezanten der groote mogenheden afschriften laten ter hand stellen van de protesten, welke uit de Vorstendommen ontvangen zijn.

— Betreffende de vermindering van het effectief van het leger is men nog tot geen besluit gekomen. De armee in Italie zal in allen gevalle wel het laatst gereduceerd worden.

— De hervorming der kloosters, waarmede zich de bisschoppen thans bezig houden, is, naar men met zekerheid verneemt, voornamelijk gerigt op bezuinigingen in de rijke kloosters en wel met het doel, om de overvloedige inkomsten dier kloosters tot verbetering der zeer verachterde Pauselijke financien aan te wenden, waarmede ook reeds een begin is gemaakt. De Dominicaner-kloosters in Gallicie zijn, reeds bij een schrijven van den generaal hunner orde, uitgenoodigd, om hunne beschikbare gelden naar Rome *ad sublevendam ecclesiam matrem* (zoo heet het in dit schrijven) op te zenden.

— Het blijkt dat de vermindering van Oostenrijks leger op minder uitgebreide schaal zal plaats hebben, dan velen aanvankelijk hebben gemeld.

— Tusschen de regering en de tweede kamer van Hessen-Kassel is een conflict ontstaan. Eerstgemelde heeft namelijk aan de kamer, op het punt van uiteen te gaan, het inconstitutionele verweten, dat gelegen is in de weigering van eenige onderdeelen van het budget goed te keuren, alsmede in het nieuw onderzoek van alle artikelen, die reeds op vorige budgetten gebragt waren, daar de constitutie aan de kamer alleen de bevoegdheid geeft, om de nieuwe artikelen, waaruit eene grootere uitgaaf kan voortvloeijen, te onderzoeken. De kamer heeft daarop verklaard, dat zij de kwestie voor den bondsdag wenschte gebragt te zien.

— Volgens eene dépêche uit Weenen is het scheepvaartverdrag, waarbij de vrije vaart op den Donau geregeld is, eergisteren aldaar geteekend door de vertegenwoordigers van alle staten, door wier gebied die rivier loopt. Zoo als men weet was, ingevolge het Parijsche vredestractaat, eene commissie reeds geruimen tijd met die aangelegenheid bezig.

— Wij hebben reeds gemeld, dat Frankrijk, Engeland en Rusland hunne bemiddeling in de kwestie der Duitsch-Deensche hertogdommen zouden aangeboden hebben. Naar thans uit Parijs gemeld wordt, zouden die mogendheden eene tegen-nota in het licht gezonden hebben tegenover de houding van Oostenrijk en Pruissen, die deze kwestie niet als eene Europesche, maar bloot als eene Duitsche aangemerkt willen hebben.

— Uit Frankfort wordt per telegraaf gemeld, dat de bondsdag de vertegenwoordigers van Oostenrijk, Pruissen, Hanover, Wurtemberg, Saksen en Keurhessen tot leden der commissie heeft benoemd, belast met het onderzoek der Holsteinsche kwestie, naar aanleiding van het ter dezer zake ingediende voorstel door Pruissen, ondersteund door Oostenrijk.

RUSLAND.

De policie heeft te Moskou eene verbinding van studenten opgeheven en daarbij tegenstand ontmoet, maar dien met geweld onderdrukt. De redenen van deze onlusten zijn niet met zekerheid bekend.

— Uit Petersburg meldt men, dat, sedert het vreeselijk ongeluk met het linieschip *Lefort*, een gestreng onderzoek bij de Russische marine gedaan wordt, maar dat de gebreken daarbij geenszins uit den weg geruimd worden. De onervarenheid der Russische zee-officieren, die wel beschaafde menschen, maar geenszins goede zeelieden zijn, blijkt dikwijls op de treurigste wijze, zoodra een oorlogschip buiten de gewone wateren in een der oceanen gezonden wordt.

— Van den bevelhebber der Russische afdeeling schroefcorvetten en clippers, welke naar de Amur bestemd is, kapitein Kusniczow, zijn reeds berigten ontvangen. De flotille bestaat in het geheel uit 3 schroefcorvetten en 3 clippers. Volgens de instructien van den bevelhebber, worden hydrografische en meteorologische waarnemingen gedaan en kustbeschrijvingen gemaakt; buitendien worden, bij het bezoek van Europesche landen, naauwkeurige berigten omtrent den toestand der havens, hunne verdedigingsmiddelen, enz., opgezameld. Het schroeffregat *Askold*, kapitein Unkowski, van 46 kanonnen, begeeft zich naar de oostelijke bezittingen van Rusland, en zal aldaar ter beschikking van den vice admiraal Putiatine gesteld worden.

ZWITSERLAND.

Uit Bern, dd. 5 November, meldt men, dat de Bondsraad eerlang zijne vraag bij den Walliser raad van state, of het waar is dat een of meer Jezuïten geestelijke functien in dit canton vervuld hebben, zal herhalen. Het moet thans namelijk bewezen zijn, dat een Jezuït, genaamd Peter Burgstaller, te Sitten verscheidene weken lang geestelijke functien heeft waargenomen. De vraag aan den Bondsraad moet thans zoo dringend zijn, dat in dit geval de Walliser raad van state geen ontwijkend antwoord kan, maar eene bepaalde verklaring moet geven. De Bondsraad heeft, naar men zegt, stellig besloten de overtreding in dit opzigt der Bondswet te keer te gaan.

— Daar militaire wervingen in eenige cantons van Zwitserland hadden plaats gehad voor een zoogenaamd Engelsch legioen, heeft de Engelsche gezant aan den bondsraad verklaard, dat er geen legioen van dien aard bestond.

SPANJE.

Het ministerie in Spanje is naauwelijks tot stand gekomen, of men hoort reeds spreken van oneenigheden, die ontstaan zijn. Men weet intusschen nog niet juist van welken aard die oneenigheden zouden zijn. Volgens sommigen zijn zij ontstaan door de weigering der koningin, om eenige belangrijke benoemingen te teekenen haar door den minister-president voorgelegd; anderen zeggen, dat ze het gevolg zijn van eenige kwestie van hofétiquette, daar de koningin haren minister, terwijl hij zich te gelijk liet aandienen met den intendant van haar paleis, aan laatstgenoemde den voorrang gaf; volgens anderen weer zou de heer Mon het oneens zijn met zijne ambtgenooten, daar eerstgenoemde voor het sluiten eener leening is, en daarin bestreden wordt door zijne Collega's. Hoewel het bovenstaande slechts geruchtsgewijze medegedeeld wordt, vinden wij het evenwel opmerkelijk genoeg, om er de aandacht op te vestigen.

— De *Diario Español*, (een dagblad, dat te Madrid verschijnt en bekend staat als het half-officieel orgaan van het ministerie Armero) bevat eene verklaring, welke men als het staatkundige programma van dat cabinet kan beschouwen. Daarin wordt gezegd, dat het cabinet zich getrouwelijk zal houden binnen de wettige grenzen en de constitutionele beginselen tot heden in Spanje van kracht; het zal in die wet wijzigingen brengen, doch altijd met de medewerking van de wetgevende magt. De wijze, waarop de dagbladen worden behandeld, na de aftreding van den minister Nocedal, kan overigens tot maatstaf strekken van de vrijzinnige beginselen, welke de Spaansche minister in deze bezielen. Het vraagstuk der constitutionele hervorming, zegt het genoemde half-officiele dagblad, zal worden beslist met de medewerking der Cortes, welke in aard en wezen geenerlei veranderingen zullen ondergaan. Het blad bewaart evenwel het stilzwijgen nopens de vraag, of de tegenwoordige Cortes al dan niet zullen worden ontbonden.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat de staat van beleg, waarin vele provinciën nog verkeeren, ten gevolge van de laatste oproerige bewegingen in Andaluzie en Sierra Morenas, opgeheven zal worden. Catalonië zal echter van dien vrijgevigen maatregel uitgezonderd worden, daar de kapitein generaal verklaard heeft niet voor de rust te kunnen instaan, indien men tot die opheffing mogt besluiten.

ITALIE.

Uit Rome schrijft men, dat, daar het voorloopige ministerie van oorlog, uit eene buitengewone commissie met den cardinaal staatssecretaris aan het hoofd, bestaande, thans ten einde loopt, dit departement niet zoo als vroeger een prelaat, maar, wegens de bestaande omstandigheden, een leek aan het hoofd zal hebben. Zoo zal dan waarschijnlijk de kolonel Janini eerlang de portefeuille van minister van oorlog ontvangen.

TURKYE.

Tijdingen uit Malta van den 4den te Marseille ontvangen melden, dat Turkije, gebruik makende van zijn souvereiniteitsregt over het regentschap Tripoli, Nusret-bey derwaarts heeft gezonden, om het bevel op zich te nemen over de troepen van Tripoli, die afgezonden zullen worden tegen Goume, het hoofd van den Arabischen opstand.

NOORD-AMERIKA.

Volgens de *Wolperhampton Chronicle* is onlangs te Cannock eene zeer moeijelijke operatie, de transfusie van bloed, met den besten uitslag bewerkstelligd. Zekere Mrs. Benton lag namelijk, ten gevolge van bloedverlies, op haar uiterste, toen de geneesheer ongeveer twee pond bloed uit de aderen van haren echtgenoot in die van de lijderes overbragt. Binnen weinige minuten keerden hare levensgeesten terug.

— Onder de faillissementen in de Vereenigde Staten, waarvan de laatste mail de tijding heeft medegebragt, noemt men ook de firma Worrel, Coates en Co. en John Hooper and Sons te Philadelphia, en Robert Hoflot and Co., de rijke bankier te New-York en NewOrleans, welk huis allerbelangrijkste zaken deed met Liverpool en San Francisco.

— Als een der vele blijken van den nadeeligen invloed, door de financieele crisis te New-York uitgeoefend, kan strekken, dat de verschillende modemaaksters aldaar, binnen den tijd van veertien dagen, 1669 werksters en de vervaardigers van gemaakte mans-kleederen ook zeer vele werklieden hebben weggezonden, terwijl de gezamenlijke boekbinders 700 en de fabrieken van verschillenden aard ruim 2100 werklieden tijdelijk hebben afgedankt.

— Met de laatste berigten uit de Vereenigde Staten verneemt men, dat te Boston eene monster-meeting van demokraten heeft plaats gehad. Men besloot de demokratische staatsbenoemingen te ondersteunen als ook het nationale centrale bestuur.

— Te Buffalo had den 23sten eene aardbeving plaats gehad. Denzelfden schok heeft men ook te Fonessville waargenomen.

EGYPTE.

Alexandrie, 20 October. De beweging der Engelsche troepen door Egypte is begonnen. Den 4den October heeft de *Ripon* van Southampton 200 manschappen en 8 officieren, den 15den dier maand de *Sultan* van Malta 250 manschappen en 14 officieren en gisteren de *Colombo* van Southampton 200 manschappen en 10 officieren aangebragt. Al die troepen zijn naar Indië bestemd. Die zendingen der Engelsche troepen door Egypte doen ontwaren, dat het Engelsche cabinet toch eindelijk, gelijk de gansche wereld, den doortogt door dit land, als het spoedigste en voordeeligste middel beschouwt, om zich naar Indië te begeven. Het eerste detachement der hierboven vermelde troepen heeft den bedoelden doortogt met eene bewonderenswaardige snelheid volbragt. Vijf en twintig uren na den bodem, die hen te Alexandrie had aangebragt, verlaten te hebben, bevonden de manschappen zich aan boord van het schip, dat hen naar het vasteland van Indië moest overvoeren en ongetwijfeld hebben de beide andere detachementen zulks op dezelfde wijze gedaan.

Die snelheid is des te buitengewoner, dewijl, de spoorweg van Cairo naar Suez nog niet voltooid zijnde, de hier bedoelde troepen het nog onvoltooide gedeelte van dien weg, met de daartoe in gebruik zijnde, niet zeer vlugge, vervoermiddelen hebben moeten afleggen.

Van welk nut zal de doortogt van Egypte door middel van een kanaal niet worden voor Engeland, waardoor geene ontschepingen zullen behoeven plaats te hebben, vooral als er troepen naar Indië moeten worden gezonden?

— De kolonel Hamers, die het bevel voerde over de, op den 15den October te Alexandrie ontscheepte, Engelsche troepen, heeft, bij hunne inscheping te Suez eene aanspraak gehouden, waarin hij in vurige en loijale bewoordingen gewag heeft gemaakt van de onmetelijke dienst, die Egypte aan Engeland bewees, door het verkorten van den duur en de vermoeijenissen der reis naar Indië.

— De *Standard* bevat de volgende berigten van

Egijpte, betrekkelijk den doortogt der zich naar Indië begevende troepen:

De Pacha heeft zijn leedwezen betuigd, toen hem het verzoek daartoe werd gedaan, dat Engeland niet reeds van den beginne af den weg door Egijpte tot overvoer zijner troepen benuttigd heeft, daar zijn voornemen was hun marsch te vergemakkelijken en geenszins, om dien eenige hindernissen in den weg te leggen. Nu de spoorweg voor den handel door de woestijn tot aan station No. 72, op ongeveer 23 Engelsche mijlen afstand van Suez, is opengesteld, berekent men, dat de, alle zes uren van Alexandrie vertrekkende, treinen ieder 1000 man met wapenen en bagage overvoerende, de passagiers binnen twaalf uren zonder afmatting tot aan dat station kunnen overbrengen. Vervolgens kunnen deze het overige van dien afstand gemakkelijk in zes uren afleggen, daar de weg goed is en eenigzins naar zee afhelt. Voor het overvoeren van wapenen en levenmiddelen, kan men ook kameelen krijgen, indien men ze vooraf bestelt.

CHINA.

De berigten van *Hongkong* loopen tot den 28 Nov.

Sedert de laatste tijdingen tot op dien datum, waren slechts geruchten in omloop omtrent den waarschijnlijken aanvang der vijandelijkheden, waarvan het eene voor naauwkeuriger dan het andere werd gehouden.

Het vlaggeschip *Calcutta* is, met een gedeelte der stoomers en kanonneerbooten, op den 17 en 18 naar de rivier vertrokken, maar geen andere stap dan deze is met ernst gedaan en de inname van *Canton* ligt nog in het verschiet. Men zegt, dat de admiraal de tegenwoordigheid van kolonel Holloway verlangt, aan wien het onmiddelijk bevel over de marine is opgedragen en die, met het overige gedeelte van dat ligchaam, verwacht wordt met de *Adelaide*, wiens lange reis eenige onrust begint te baren. In elk geval is de krijgsmagt op het oogenblik zeer groot en naar alle waarschijnelijkheid, beter in staat *Canton* te nemen dan die van generaal *Wilson* was, om *Delhi* te veroveren.

Van de magt, die ons te *Canton* zal tegenovergesteld worden, kan geene te vertrouwen mededeeling worden ingewonnen. Er bestaat echter veel grond om te gelooven, dat dezelve niet te vergelijken zal zijn bij die, welke wij verleden jaar om dezen tijd zouden te bestrijden hebben gehad, ofschoon dezelve toch nog groot genoeg zal wezen, om ons eenige moeite te veroorzaken. Wij zijn op goede gronden ingelicht, dat het gerucht ongegrond was, dat Yeh de stad had verlaten; hij bevindt er zich nog en zal ze waarschijnlijk tot het laatste helpen verdedigen. De indruk, dat de Engelschen spoedig de vijandelijkheden zullen beginnen, wordt bepaald in *Canton* gevoeld. Eenige stedelingen verhuizen naar de nabijgelegen dorpen en niet weinigen hebben hunne huisgezinnen naar *Macao* en zelfs naar *Hongkong* overgebragt. Dit is echter niet aan te nemen als een bewijs van het gevoelen, dat de meeste inwoners van *Canton*, bij de naderende worsteling, bereid zouden de vredelievenden wenschen, mogen, buiten moeijelijkheden te blijven en de vreemde handelstand den vrede moge verlangen, zoo bestaat er echter onder de aanzienlijken nog genoeg onwetenheid omtrent de magt van vreemde natien, om den oorlogsgeest staande te houden.

Er schijnt thans geen twijfel meer te heerschen, dat de Franschen ons zullen bijstaan; een correspondent meldt ons, dat zij 1,000 man zullen leveren. Dit getal zal onze krijgsmagt slechts met een achtste vermeerderen, terwijl het haar morelen invloed op de inwoners van *Canton* aanzienlijk zal verminderen. Wij meenen onze bondgenooten niet te beleedigen door hun bijstand minder hoog te achten. Wij opperen alleen onze meening, daar wij wenschen, dat de slag, die *Canton* moet worden toegebragt, geducht zij en omdat wij uit ondervinding weten, dat hare onkundige inwoners daaraan eene verkeerde uitlegging zullen geven en beweren, dat wij dien slag niet geheel alleen hebben toegebragt.

Op de rivier is niets bijzonders voorgevallen. Er is verslag gedaan van den gelukkigen togt eener kanonneerboot naar een dorp nabij *Fatshan* kreek en de verovering van eenige vuurvlotten.

— De *Overland China-Mail* van 28 Nov. vat de verschillende berigten, van Julij tot October, uit de *Peking Gazette*, aldus samen:

Er valt niets ten gunste der keizerlijke zaak mede te deelen. De *Tai ping* opstandelingen zijn onverjaagbaar en houden zich nog in een aanzienlijk gedeelte van *Yang-tsz-Kiang* vallei op, van *Chin-Kiang* in *Kiang-Su* tot aan *Kiu-Kiang* in *Kiang-Si*. De voornaamste plaatsen in de laatstgenoemde provincien zijn bepaald in handen der rebellen, die wij niet goed van de Taipingers weten te onderscheiden. De provincien *Fuh-kien* en *Cheh-kiang*, ofschoon nog twijfelachtig, doen zich voor alsof zij, van de zijde van het binnenland, van de overweldigers waren bevrijd; de provincie *Ngan-Hwai*, welke aan laatstgemelde grenst, wordt blijkbaar nog aan beide zijden der groote rivier verontrust. In *Honang* worden nog overwinningen behaald, hetwelk geen gunstig verschijnsel is, en in *Shan-Tung* en *Chih-Li* schijnt de vijand almede aanwezig te zijn. In *Hu-peh* heerschen nog militaire bewegingen, doch in *Hu-Nan* schijnt alles rustig. In *Kwang-Tun* en *Kwang-Si* valt nog te veel werkelijke dienst te verrigten, om aan de formaliteit van geregelde inspectie's eenige aandacht te kunnen wijden, en de quaestie met de barbaren schijnt veg in groote moeijelijkheden van politieken en financielen aard te wikkelen. *Kwei-Chau* wordt nog door haar oorspronkelijke Miau-tze bewoners lastig gevallen, zoowel als *Yun-nan* door hare Mahomedaansche bevolking. Eindelijk zijn de verst afgelegen westelijke Mahomedaansche kolonien van het keizerrijk reeds genoegzaam verontrust, om het wegzenden van troepen, op een grooten afstand van de plaats der vijandelijkheden, noodzakelijk te maken.

— De China Mail van 16 December behelst:

Onze lezers zullen zonder twijfel begeerig naar het nieuws, omtrent het bombardement en de inname van *Canton*, wachten. Wij kunnen dienaangaande nog niets mededeelen, daar er, alhoewel alle voorbereidende maatregelen genomen zijn, echter niets verder is uitgevoerd, dan dat de blokkade naauwer rondom *Canton* getrokken is.

De Schout bij nacht de Genouilly, commandant der Fransche zeemagt, heeft officieel aangekondigd, dat de haven en rivier van *Canton*, van af den 12den December, door hem zoude geblokkeerd worden en de Fransche zeemagt, vereenigd met de Engelsche, tegen *Canton* zoude ageren.

De officiele courant van Peking, die tot dus verre het diepste stilzwijgen over de gebeurtenissen te Canton bewaard had, heeft dat eindelijk verbroken, door, met goedkeuring des Keizers, verscheidene rapporten van den Gouverneur-Generaal Yeh bekend te maken. Die rapporten betreffen de verdedigings toebereidselen van Canton en derzelver bekendmaking, na zulk een langdurig stilzwijgen, schijnt niet zonder beteekenis.

Buitendien heeft de vader van Yeh een waaijer van den Keizer ten geschenke gekregen, een groot bewijs van onderscheiding voor den zoon, die, zijne driejarige dienst als Onder-koning der zuidelijke provincien van China volbragt hebbende, naar men zegt, naar Peking terugkeert, om weder zitting te nemen in den ministerraad, waarin hij den vierden rang bekleedt.

— De belangrijkheid der havens van Canton, Shanghae en Fou-tchou-fou voor den theehandel, komt op eene treffende wijze door de volgende opgaven uit.

Hoeveelheden der thee uit Canton uitgevoerd naar:

	Engeland. *Ponden.*	Australie. *Ponden.*	Ver. St. *Ponden*	Europa. *Ponden.*	Totaal. *Ponden.*
1852.	32.620 000	986.301	15.894.187	3.281.000	52.784.448.
1853.	38.344.000	3.490.139	11.739.665	2.583.900	56.124.704.
1854.	28.890.300	3.500.000	15 452 781	1.350.000	49.193.081.
1855.	17.603.000	101 800	1.029,170	909,400	20 243 370.
1856.	31.819.000	2 075.820	7.518.484	1.327.100	42.740.404.

Uit Shanghae naar:

	Engeland. *Ponden.*	Ver. Staten. *Ponden.*
1850—1851	19.853.100	—
1851—1852	29 520.000	—
1852—1853	40.378.000	—
1853—1854	25.943.700	—
1854—1855	50.872.600	23 533 290.
1855—1856	34.762.700	21.127.000.
1856—1857	20.000.700	16.833.602.

Uit Fou-tchou-fou naar:

	Engeland. *Ponden.*	Ver. Staten. *Ponden.*
1853—1854	6.143 900	—
1854—1855	19 512.000	3.400.000.
1855—1856	26.784.000	10.873.000.
1856—1857	20.339.000	8.701.000.

Om een denkbeeld te geven van het toenemen van het gebruik van thee in het Vereenigd Koningrijk van Groot-Brittanje, dienen de volgende cijfers:

Verbruik van thee sedert 1650:

In	1650	8	ponden.
»	1667	100	id.
»	1711	141.993	id.
»	1761	2.619.277	id.
»	1800	13.983.000	id.
»	1810	24 584.402	id.
»	1835	36.574.000	id.
»	1856	63.278.212	id.

Die hoeveelheden zijn van de drie koningrijken verdeeld als volgt:

	1851.	1856.
Engeland	28.803.156	47.985.625.
Schotland	2.985.126	6.585.233.
Ierland	4.887.335	8.706.314.
Totaal	36.675.667.	63.228.242.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum.		Naar
Dec.	27	Engelsch	Pruth	T. Hatton	Shanghay	9	Dec.	Londen
»	27	Fransch	Elie Lafond	B Chavanne	Hongkong	16	»	Melbourne
»	27	idem	Isaure	G. Bronkhoyt	Singapore	18	»	Nantes
»	28	Deensch	Rotta	E Brobery	Melbourne	6	Nov.	Singapore
»	29	Engelsch	Anna Dixon	Underwood	Singapore	21	Dec.	Mauritius
»	29	Nederl	Stad Dockum	N. van der Werf	Amsterd.	15	Sept.	Batavia
»	29	Engelsch	City of Palace	P. Le Jones	Melbourne	10	Nov.	Hongkong
»	30	Hamburg	Charles Ross	D. Tohr	Macao	17	Dec.	Hamburg
»	31	Engelsch	Cossipore	A. Hellyen	Manilla	17	»	Sydney
»	31	Amerik.	North Wind	S. Gire	Hongkong	20	»	Londen
Jan.	2	Engelsch	Anna Maria	M. S. Schullath	Singapore	20	»	Falmouth
»	2	»	Earl Eglinton	T. Lumytester	Swatow	8	»	Havanah
»	3	Deensch	Valkyrien	J. Strandgard	Batavia	1	Jan.	Koppenhagen

In lading liggende Schepen te

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Anna Digna*	G. Gouman	Amst. via Pass.	Haager en Schuurman.
»	bark	Jan Danjel	Hagers	Rotterdam.	B. Kopersmit en co.
»	schoen.	Anna Maria Wilhelmina	Jansen		
»	schip	Agneta	Jonker		
»	bark	Vier Gebroeders*	Bunck		
»	schip	Kosmopoliet*	Bouten	Nederland.	
»	bark	Sara Alida Maria*	Stapert		
»	»	Jannetje*	Lupcke	Rotterdam.	
»	»	Ouderkerk a./d. Amstel	Zinger qq.		
»	»	Palembang*	J Hoekstra.	Amsterdam	de Weerdt, Ruyl en co.
»		Loevestein	C. Vonck		
»	»	de Zwaan	K. J. v. Hemert.		
»	schip	Nassau.	Vergeltius	Nederland	Maclaine Watson en co.
»	»	Maasstroom	F. Mellema		Dummler en co.
»	bark	Lammina Elisabeth	Gersen		J. Cezard en co.
»	schip	Doggersbank*	Wons		
»	»	Vrouw Johanna	J. Kettler		
»	schoen.	Sophia*	N. J. de Vries		
»	bark	Holland*	B. Auffmorth		Reynst en Vinju
»	»	Prinses Sophia*	Hofman.	Sam. en Soer.	V. d. Burg, Vriesendorp en co.
»	schip	Nagasaki*	la Brand		van Ommeren Rueb en co.
»	»	Helena Christina	C. Tjebbes.	Samarang	
»	bark	Herman de Ruijter	P. J. Feynt	» en Soerabaija.	E. Moormann en co.
»	schip	Stad Dokkum*	N. van der Werff.		Jacometti en co.
»	bark	Henriette Geertruide*	F. C. de Boer.		
»	»	Per Aspera ad Astra*	J. Admiraal	Hongkong	Landberg Bezoet de Bie en co.
»	»	President Ram*	J. R. Ulrich		
"	»	Alcyone*	H. C. Haacke.		Busing Schröder en co.
Ned. Indisch.	»	Djenoer*	Said bin Alie.		D. N. Buys en co
»	»	Aladanie*	Koesin		
»	»	Fathool Manan.	Sech Bargebe.	Banjermassing	
»	schoen.	Argo	Matthijs.	Soerabaya	
»	bark	Srie Palembang*	Tie Oewpin		
»	»	Rachmanie*			
»	brik	Al Osmanie*	Sech Bahasoan	Cheribon	
»	schip	Lion*	Sech Ghanan.		
»	bark	Almansoor	Oemar bin Alie.	Samarang	B. J. Jacobs
»	»	Alnoer	S. b. Awab Said.		
»	»	Ydroesie	Said Bafagie		
»	»	Joedoel Barie	Sech Bafagie		R. J. Jacobs
"	"	Generaal Michiels*	D. de Wilde		Haager en Schuurman.
Fransch	schip	Notre Dame de Bon-Port	Lehure	Nantes	J. Cezard en co.
Brem.	»	Manuel*	Rangin		C. Bahre en G. Kinder
Engelsch	bark	Ocean*	J. Farrelmann		
»	bark	Margaret West*	J. B. Sinclair		Martin, Dyce en co
»	»	Gending Star*	Grayburn		Adam en co.
»	bark	Fleda*	Matheron		
»	schoen.	Harriet	Ballard	Cocos Eiland	
»	bark	Oxus*	Wallace		
»	schoen.	Highlander*	Conradi		
»	brik	Equator*	D B. Burns		E. Moormann en co
»	schip	Alexander John Kerr*	Hadjie Baändjie.		R. J. Jacobs
Amerik.	schip	William Sprague	P. B. Bowser.	China	Paine Stricker en co
"	bark	Relling Waroe	J. Parker		Busing Schröder en co
Zweedsch.	»	Maria Theresia*	Lindstre.	Zweden.	
»	»	Esther	Hellstrom		
»	»	Balder	Schoeberg	Falmouth	E. Moormann en co.
»	bark	Fanny*	F. F. Wulph		J. Cezard en co.
»	brik	Törsaker*	C. Petterson.		
»	bark	Catharina*	Olsson		
»	schip	Sophia*	E. W. Berns	Nederland	Metzendorff, Witthoff en co.
"	»	Louise*	J. A. Löfquist		
Hamb.	brik	Catharina*	M. Hansen	Nederland	
»	schip	Hermann en Emilie*	J. E. Kaijser		
»	»	Java*	K. Jorgan		
»	»	Horizont*	R. Becher		
»	»	Manila*	L. Behrens	Soerabaja	
»	brik	Schiller*	C. Guldager		C. Bahre en G. Kinder.
Brem.	»	Alardus*	F. C. Gejersted		
»	bark	Maria*	J. Henrichsen	China	E. Moormann en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Dec.	30	Zweed.	bark	Louise	J. A. Lofqvist	K. de G. H.	16 Nov.	Meinerd, Wilmansen co.
»	30	Ned.	schip	President [illegible]	J. R. Ulrich	Rotterdam	19 Sept.	Landb., Bez. de Bieen co.
»	30	Ned. Ind.	bark	Srie Palembang	Tjie Oewpien	Tagal	15 Dec.	D. N. Buijs en co.
»	30	idem	bark	Hing Goan	Lim Yoekot	Riouw	26 »	de Gezagvoerder
»	30	idem	brik	Rachmanie	Jutje Toetie	Soerabaija	25 »	D. N. Buijs en co.
»	30	Amer.	schip	William Sprague	P. B. Bowser	Melbourne	[illegible] Nov.	Paine, Stricker en co.
»	30	Eng.	bark	Margaret Watt	J. B. Sinclair	London	29 Aug.	Martin, Dyce en co.
»	30	Ned.	bark	Joan	C. Laseur	K. de G. H.	—	v. Ommeren, Rueb en co.
»	30	id.	schip	Stad Dokkum	——	Amsterdam	—	Jacometti en co.
»	31	id.	bark	Jannetje	A. Lupcke	Rotterdam	—	B. Kopensmit en co.
»	31	Ned. Ind.	schoener	Argo	Matthije	Cheribon	—	D. N. Buijs en co.
»	31	idem	stoomsch.	Soerabaija	Guyot	Soerabaija	—	W. Cores de Vries
Jan.	1	idem	brik	L'Esperance	W. A. Valberg	Tagal	29 Dec.	D. N. Buijs en co.
»	1	idem	bark	Nuorban	Said Djaja	Pamanoekan	6 Dec.	idem
»	1	Mecklenb.	bark	Rostock	J. Behnke	Liverpool	9 Sept.	—
»	2	Fransch	bark	Bourjanville	Albo	Bordeaux	7 Sept.	—
»	3	Ned.	bark	Henriette Geertruide	F. C. de Boer	Amsterdam	[illegible] Aug.	Jacometti en co.
»	3	Ned. Ind.	bark	Batavia	Tjio Koesiang	Pekalongan	14 Dec.	Gezagvoerder
»	3	Bremb.	bark	Alardus	F. C. Lejeune	Melbourne	28 Nov.	—
»	4	Ned.	schip	Vrouw Johanna	J. Kettler	London	10 Oct.	J. Cézard en co.
»	4	idem	schip	Per Aspera ad Astra	J. Admiraal	Rotterdam	19 Aug.	Landb., Bez. de Bieen co.
»	4	Ned. Ind.	schip	Tiang Tay	Lim Goanliong	Pamakasan	3 Dec.	B. J. Jacobs
»	5	idem	schip	Madina	Hadjie Sedik	Singapore	26 Dec.	idem
»	5	idem	schip	Palembang	J. H. Rooseboom	Borneo W. K.	—	W. Cores de Vries

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Dec.	31	Denemarb.	bark	Valkyrien	Stranggaard	Denemarken
»	31	Bremer	schip	Shakspere	Feichter	Rotterdam
Jan.	1	Ned.	bark	Besoekie	L. van Buren	Rotterdam via Soerabaya
»	1	Eng.	schip	Melbourne	Cooper	Macao en Hongkong
»	1	Amer.	schip	Harry of the West	J. Patterson	Calcutta
»	1	Ned. Ind.	bark	Mass Doenok	Hadji Sa-at	Banjermassing
»	1	Bremer	bark	Wilhelmina	F. Kemmes	Samarang
»	2	Ned. Ind.	bark	Marianne Antoinette	Wintent	Samarang
»	3	Ned. Ind.	bark	Oosterling	J. H. Walter	Dadop
»	3	Ned. Ind.	bark	Fatas Banjermassing	Sarief Bahasoan	Soerabaija en Banjermassing
»	3	Ned.	bark	Marinus Willem	P. van Duyn	Nederland via Soerabaija
»	3	Ned.	bark	Australie	J. C. Harten	Nederland
»	3	Ned.	bark	Johanna Maria	Simegh	Cheribon
»	4	Ned. Ind.	bark	Fatum Seroer	Sech So-E	Kottee
»	4	Ned. Ind.	bark	Atiatul Barie	Sech Bahawies	Soerabaija
»	5	Ned.	bark	Johannes Lodewijk	L. van der Waal	Nederland
»	5	Ned.	bark	Jean Melchior Kemper	J. K. Salm	Soerabaija
»	5	Ned.	bark	Emma en Adele	H. von Nöel	Amsterdam
»	5	Zweedsch	bark	Maria	C. Silfoerspare	Soerabaija
»	5	Fransch	bark	Poudera Arca	Th. Bauvais	Frankrijk via Padang
»	5	Ned. Ind.	bark	Djudul Karim	Sech Basbare	Samarang

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 23	Ned.	schip Laura Adele	von Noël.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Dec. 21	N. I.	brik Nasri Madjid.	S. Ydroes.	Batavia.
» —	»	st. Langan Lamongan.	Deighton.	»
» 22	»	bark Batavia. . .	Tjio Kesan uitz. terug.	
» [illegible]	»	brik L'Esperance. . .	Valberg.	»
» 24	»	st. Palembang . . .	Rooseboom.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 21	N. I.	st. Langan Lamongan.	Deighton.	Samarang.
» —	»	brik Nasri Madjid.	S. Ydroes.	Tagal.
» 22	»	schoener Argo . . .	Matthijs.	Batavia.
» —	»	bark Joengoan . . .	Tiauwkie.	Grissee.
» 23	Ned.	Oud. a/d. Amstel	H. Zinger.	Nederland.
» 24	N. I.	st. Palembang . . .	Rooseboom.	Samarang.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Dec. 23	[illegible]	bark Joengoan . . .	Tiauwkie.	Cheribon.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 21	N. I.	bark Thae Liong .	Binsiek .	Rembang.
» 23	Ned.	» Catharina Maria	Belfot .	Samarang.

Vertrokken schepen van *Pekalongan*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 24	N. I.	Oeij Siajo	Kouwhien.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Dec. 17	N. I.	schoener Bella . . .	Ngaidin.	Soerabaija.
» 20	Ned.	bark Middelroom . .	Mellema.	Batavia.
» 21	Ned.	» Drie Vrienden.	v. d. Zee.	Soerabaija.
» 22	N. I.	schoener Caroline . .	Pa Noor.	Besoekie.
» 23	Ned.	bark Maria Adriana.	v. d. Held.	Batavia.
» 23	N. I.	schoener Bella. . . .	Ngaidin.	Soerabaija.

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 18	Ned.	bark Aldebaran . .	Meijboom.	Soerabaija.
» —	N. I.	schoener Bella . .	Ngaidin.	»
» —	»	kotter Paulina . .	Latip.	»
» 19	Ned.	bark Ary Scheffer .	Kunst .	»
» —	N. I.	kotter Little Tot .	Katjoang.	Sumanap.

Vertrokken schepen te *Tjilatjap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 20	Ned.	brik Leonie Roeloffina.	Sijbrandi.	Amsterdam.

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Dec. 18	Ned.	schip Gertruida. . .	J. M. Sobels	Batavia.
„ —	N. I.	kotter Noerhasie . .	Alim. . .	Grissee.
„ 19	„	schoener Almashoer.	Pa Sleman.	Riouw.
„ —	„	„ Mansoer. . .	Sangit.	Soerabaija.

Vertrokken schepen van Sumanap.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 16	N. I.	s. Mifrejool Moelook.	Brai . .	Bezoekie.
„ „	„	kotter Klara . . .	Landroes.	Banjoew..

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Dec. 19	Ned.	schip Nederland. .	F. Reuter.	Soerabaija.

Aangekomen schepen te *Bezoekie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Dec. 18	N. I.	s. Mifrejool Moelook.	Brai. . .	Sumanap.
» 20	Ned.	bark West Capelle.	A. R. Cancq	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Bezoekie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 21	N. I.	s. Mifrejool Moelook.	Brai . .	Sumanap.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA

van den 1sten tot en met den 5den Januarij 1858.

Met het N. I. stoomschip *Soerabaya* kapt. *A. Guyot*, de offic. der administratie *A. F. de Timmerman*, kapt. *Eberardt*, de heer *J. Loggengel* en fam., mej. *Deibel* en de heer *Oosterhoff*, van Soerabaija.

Met de Fransche bark *Bonjanville*, kapt. *Albo*, de heeren *Clay, Tricure, Chevalier, Barrau* en *Robert* van Bordeaux.

Met de Ned. bark *Henriette Geertruide*, kapt. *F. C. de Boer*, de heer *J. Douwes* en echtgenoot, de heeren *J. Kok* en *P. J. van Vliet*, van Amsterdam.

Met de Ned. Ind. bark *Batavia*, gez. *Tjio Koesiang*, de heer *Mulier*, 2 chinezen en 5 inlanders, van Pekalongan.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 18den tot en met den 20den December 1857.

Aanvoer.

Van Amsterdam per ned. schip *Holland*, gez. *Augustin*. agt. van der Burg Vriesendorp en co.

100 vs. zilv. munt. 135 coll. manufact. 640 vs. spek. 200 bn. zakken. 50/m. metsels steenen. [illegible] blokk. lood. *N. H. M.*
1 kt. manufact. 1 do. borstelwerk. *Pandel en Stiebens.*
1 kt. boeken. *Lange en co.*
1 ks. zilv. munt. *Ducloux.*
2 kn. manufact. *Anderson Tolson en co.*
7 kn. manufact. 13 do. 100 coll. provisien en dranken. 21 do. ijzerwerk. *Koopmans en co.*
1 bl. laken. *Daniels en co.*
16 coll. manufact. 3 do. vliegen kappen. 15 do. kramerijen.
100 md. min. water. 4 kn. lantaarns. *Engelhard en co.*
10/8 . . . . wijn. *Schneider f Wilmansen en co.*
200 vs. loodwit. *Dümmler en co.*
21 kn. provisien. 11 coll. manufact. 50 vs. bier. *de Waerdt Kapt en co.*
150 vs. bier. *van Ommeren Rueb en co.*
[illegible] vs. bier. *Lindberg, Hennet* [illegible] *en co.*
[illegible] vs. bier. *John Peet en co.*
[illegible] coll. manufact. *Bussing Schröder en co.*
[illegible] coll. manufact. *Balvé en Kinder.*
[illegible] kn. glaswerk. 36 bn. [illegible] 36 kn. kramerijen. 1 kn. koperwerk. *E. van Loenen en co.*
[illegible] vs. boter. *Bleim.*
30 ks. spiritus. 1 wagentje. *Hänger en Schmutzer.*
76 coll. manufact. 300 vs. boter. 200 ks. kaas. *E. Moorman en co.*

16 md. bessen. 2 kn. manufact. *Gumprich en Strauss.*
100 vs. boter. *T. Crone van der Beek en co.*
8 ks. wijn. *Agenten.*
1 kt. speelgoed. 1 vt. wijn. 5 kn. do. 3 do. bier. *Order.*
100 vs. boter. *J. Cezard en co.*

Lading voor Samarang.

22 kn. manufact. 1 bl. do. 1 ks. passementwerk. 1 kt. linnen. 1 do. regaal. 2 do. papier 1 bl. koopmanschapp. 106 kn. do. 4 kt. provisien. 433 coll. do. 13 do. ijzerwerk. 40 ks. bitter. 4 do. boeken. 1 do. kramerijen. 108 vs. bier. 195 md. min. water. 500 vs. boter. 2 kn. diversen. 1 kt. koperwerk. 50 keldr. genever. 1 ks. lederwerk. 1 kt. garen.

Lading voor Soerabaija.

11 kn. koopmanschapp. 16 kn. manufact. 300 vs. boter. 44 do. bier. 14 coll. ijzerwerk. 40 ks. bitter.

Van de Lampongs per praauw Schuit gez. Pa Achmat.

10 pic. hout. 10 do. gomelastiek. 6 do. zw. peper. 3 do. k[illegible] *Kettaw Oking.*
10 pic. hout. 10 do. schelpen. *Bato Osman.*
70 pic. hout. 5 do. gomelastiek. *Abd. Rachman.*

Van Palembang per ned. ind. bark *Jemar*, gez. Said Moh. Alie.

3 kn. ongebl. katoen. 1 do. manufact. 1237/100 pic. rotting. *N. H. M.*
221½ en 157^{[illegible]}/100 pic. ongez. katoen. 20½ do. dammer. 1½ corg. Palemb. sarongs. 20 do. houtwerken. 75^{[illegible]}/100 pic. gomelastiek. *Gezagvoerder.*
2^{15}/20 corg. zijden kleedjes. 2^{[illegible]}/20 do. houtwerken. 2½ do. bamboewerken. 5 do. diversen. *Said Sphiel Bougies*
30 ps. rotting matten. 32 do. sindoerhout. *Mandor.*
35300 ps. dakpannen. *Jongsiee.*
6 kn. gouv. goederen. 70 ps. balken. *Gouvernement.*

Van Singapore per ned. ind. bark *Jeannette Marie*, gez. van Hulsteijn. agt.

100 coll. papier. 5 do. glas. 2 do. zijden gordijnen. 2 do. kammen. 1 do. knoopen. 21 tairtouw. 1 do. diversen. 1 do. stoelen. 2 do. steenen. 1 do. hoeden. 4 pajongs. 70 do. aardewerk. 1 do. suiker. *Order.*
66 kn. vuurwerk. . . . .
16 kn. touwwerk. . . . .
2 coll. hoeden. 10 koffer. *Balvé en Kinder.*
40 krandj. aardewerk. 5 coll. do. 3 do. thee. 1 do. diversen. *Order.*
10 koffer. 60 roll. . . . . *Pandel en Stiebens.*
9 coll. thee. 50 do. gember. *Schneider f Wilmans en co.*
4 coll. touwwerk. *Paine Stricker en co.*
1 coll. castor olie. *Bussing Schröder en co.*
11600 ps. sapanhout. *Reiss Kogel en co.*
4 coll. diversen. *Order.*

Van Rotterdam per ned. schip *Triton*, gez. Adriaan. agt. Beijnst en Vinju.

4000 keldr. genever. 100 do. lijnolie. 5 kruik. do. 200 vs. boter. 75 kn. wijn. 120 kisten. 8 kn. provisien. 100 kammen. 5 md. haring. 200 [illegible] steenkolen. 10 vt. [illegible] 90 kn. platen ijzer. 20 ijzeren pijpen. 60 do. [illegible] lamp. kousen. 1 bl. touwwerk. 2 ks. [illegible] bostelwerk. 1 do. borax. 7 vt. loodwit. 4 [illegible] 3 do. harpuis. 1 bl. lampkatoen. 3 kn. diversen. 1 bl. [illegible] 9 dolk. 7 staven staal. 78 do. ijzer. 1 bos. do. 7 do. band ijzer. 4 staaf koper. 2 pakk. hennep. 1 kt. diversen. 1 vt. lampkatoen. 6 do. [illegible] potlood. 1 do. [illegible] *Agenten.*
3 vs. specie. 1 kt. papier en manufact. 1 do. [illegible] *de Waerdt Kapt en co.*
2 kn. manufact. *Balvé en Kinder.*
20 ledige leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
7 pakk. touwwerk. 2 kn. papier. *Dümmler en co.*
2 kn. manufact. *Pandel en Stiebens.*
9 kn. papier. *Cezard en co.*
14 coll. parasols. *Zuur.*

Uitvoer.

Naar Samarang en Soerabaija per ned. ind. bark *Arief Bandjermasin*, gez. Hadjie Brahim.

12960 ps. [illegible] matten. [illegible]
15 md. aardewerk. [illegible]
1 bl. kat. band. 6 kn. ijzerwerk. 5 do. [illegible] 1 do. kramerijen. 1 do. wagen passement. 1 do. [illegible] knoopen. 24 champagne. 2 do. glaswerk. 1 do. laken uit. [illegible] *Balvé en Kinder.*
2 kn. provisien. 1 do. [illegible] *Order. Rheiff en co.*
40 coll. lampen. *Balvé en Kinder.*
10 bn. liminias. 1 kt. kramerijen. 1 do. [illegible] *Dümmler en co.*

Voor Soerabaija.

1 kt. blad koper. 3 do. rood [illegible] koper. *Fennema* [illegible]

Voor Samarang.

12 vs. wijn. 100 ps. [illegible] *Adams en co.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Leeuw*, gez. [illegible] agt. van Ommeren Rueb en co.

3000 pic. [illegible] 500 do. rotting. 4 [illegible] 100 kt. [illegible] *Balvé en Kinder.*

Voor Samarang.

1000 ps. goenie zakken. *Balvé en Kinder.*

Naar Pecalongan per ned. ind. brik *Pennina*, gez. Tan Sinuwkeng.

18 kn. wit katoen. 1 bl. garen. 1 pak doeken. *Lim Kiethie.*
4 kt. [illegible] 10 do. mousselines. 24 pic. vas. *Said Afen* [illegible]
10 kn. wit katoen. 3 [illegible] *Lim Kiethie.*
1 [illegible] 1 kt. diversen. 200 ps. [illegible] *van Ommeren Rueb en co.*
4 oxh. wijn. 1 kt. provisien. *Koopmans en co.*
3 ks. brandy. 1 do. madera. 4 hammen. *Lim Kiethie.*
3 md. tafel water. 1 kt. siropen. 1 pak [illegible] *Le Pontieux.*

Naar Benjoe per praauw Padiwoendaar, gez. Lintje Liekie.

10 doz. zakdoeken. 1 corg hoofddoeken [illegible] 1 corg. sarongs. 3 ps. garen. 1 doz. woll. [illegible] 3 [illegible] plor. 3 pk. [illegible] 7 doz. blikwerken. [illegible] katoen. 10 catt. [illegible] 4 pic. suiker. *Gezagvoerder.*

Naar Nederland per ned. schip *Jan Hendrik*, gez. de Jong, agt. Koopmans en co.

400 pic. tin. 100 do. djatihout. [illegible] 1 kt. hoeden. [illegible] do. [illegible] do. rotting. 1 kt. boeken. [illegible]
8 vs. vleesch. 1 do. spek. 1 [illegible] *Helder* [illegible]
13 ks. [illegible]

Naar Nederland via Soerabaija per ned. schip *Catharina* [illegible] agt. [illegible] Machielsen en co.

3000 pic. [illegible] 100 do. rotting. 100 do. djatihout. *N. H. M.*

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.